

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – Економіки бізнесу і контролю
Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма – «Діджитал-облік і контроль»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «Організація і методика обліку та контролю грошових коштів в касі та на поточному рахунку в умовах впровадження діджитал-технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)»

ШИФР КРМ.ЦТФО.1.941-03.1.2

Здобувач(ка): _____ Гончарук А.С.

Керівники: _____ д.е.н., проф. Лагодієнко Н.В.

_____ к.е.н., ст.викл. Зеленяк В.В.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”12“ грудня 2023 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри

цифрових технологій фінансових операцій _____ Галина ТКАЧУК

Одеса – 2023 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ
І МЕНЕДЖМЕНТУ ім.Г.Е.Вейнштейна

Факультет – Економіки бізнесу і контролю
Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма – «Діджитал-облік і контроль»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри
цифрових технологій фінансових операцій

_____ 2023 р.
« ____ » _____

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

здобувача

Гончарука Андрія Сергійовича

-
1. Тема роботи: *«Організація і методика обліку та контролю грошових коштів в касі та на поточному рахунку в умовах впровадження діджитал-технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)»*

Затверджена наказом від 08 грудня 2022 р. наказ № 941-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 8 грудня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: *Звітні дані про діяльність підприємства за 2020-2021р.р.*

-
4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра: *Теоретичні та економічні аспекти обліку грошових коштів в касі та на поточному рахунку. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства за 2020-2021 роки. Методологія впровадження діджитал-технологій в облік грошових коштів в касі та на поточному рахунку. Висновки та пропозиції.*

-
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 14 серпня 2023 р.

Керівники: _____ д.е.н., проф. Лагодієнко Н.В.
_____ к.е.н., ст.викл. Зеленьак В.В.

Завдання прийняв до виконання _____ Гончарук А.С.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	14.08.23 - 20.09.23	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	21.09.23 - 21.10.23	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та</i>	22.10.23 - 12.11.23	
4. <i>Практичні аспекти організації й методики аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи</i>	13.11.23 - 28.11.23	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	29.11.23 - 8.12.23	

Здобувач-магістр _____ Гончарук А.С.

Керівники: _____ д.е.н., проф. Лагодієнко Н.В.
_____ к.е.н., ст.викл. Зеленьак В.В.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-магістр _____ Гончарук А.С.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему «Організація і методика обліку та контролю грошових коштів в касі та на поточному рахунку в умовах впровадження діджитал-технологій (на прикладі ТОВ «Чорноморська іграшка»)».

Робота полягає у дослідженні економічної сутності обліку грошових коштів, проведено фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства та на його основі запропоновані заходи щодо покращення його стану. Детально розкрито принципи ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, а також запропоновано конкретні заходи щодо покращення обліку на досліджуваному підприємстві. Також метою проведення дослідження є аналіз розвитку діджиталізації та пошук найкращого варіанту впровадження діджитал технологій в роботу процесів обліку і аудиту.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів.

У першому розділі визначено економічну сутність обліку грошових коштів в касі та на поточному рахунку, наведена характеристика бухгалтерського обліку господарських операцій з обліку грошових коштів.

В другому розділі надається техніко-економічна характеристика та проведено фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» за два роки.

Третій розділ роботи присвячений методології впровадження діджитал-технологій в обліку грошових коштів на досліджуваному підприємстві.

У завершальній частині підведені висновки дослідження та особа увага приділена діджитал технологіям, впровадженню EDM системи в роботу підприємства.

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини – 86 с.;

таблиць – 14;

рисуноків – 17.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТА НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ	8
1.1 Економічна сутність обліку грошових коштів в касі та на поточному рахунку	8
1.2 Організація бухгалтерського обліку грошових коштів	17
1.3 Організація бухгалтерського обліку грошових коштів з використанням діджитал технологій.....	31
2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА».....	36
2.1 Техніко-економічна характеристика підприємства	36
2.2 Фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» наліз фінансових результатів діяльності підприємства.	42
3. МЕТОДОЛОГІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТА НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ НА ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА».....	55
3.1 Модель організації бухгалтерського обліку на підприємстві	55
3.2 Теоретична складова імплементації діджитал-технологій.....	60
3.3 Імплементація діджитал технологій на підприємстві.....	67
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	77
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми. Гроші відіграють важливу роль у забезпеченні фінансово-господарської діяльності, вимагаючи правильно організованого, постійного і своєчасного обліку їх руху, контролю за наявністю, збереженням і цільовим використанням. Гроші функціонують як міра вартості, засіб обміну, створюють багатство, накопичують капітал і є ліквідним активом, який можна абсолютно швидко конвертувати в інші види активів. Ефективне функціонування суб'єкта господарювання забезпечується безперервним надходженням коштів, тому в бухгалтерському обліку виникають питання, пов'язані з контролем організації за їх наявністю та збереженням. Облік грошових коштів та їх еквівалентів регулюється законодавством та підзаконними нормативними актами. Проте розширення розрахункових форм і видів, властивостей і функцій грошей потребує детального вивчення для правильного формування інформаційної бази, основою якої є бухгалтерський облік.

Мета і задачі дослідження. Метою роботи є обґрунтування організації обліку і контролю грошових коштів приватного підприємства. При цьому необхідно вирішити такі завдання:

- надати характеристику терміну "грошові кошти".
- здійснити опис організації обліку грошових коштів на приватному малому підприємстві.
- продемонструвати процедури документального оформлення руху грошових коштів на підприємстві на основі відомостей про цей рух.

Розглянути процедури контролю за грошовими коштами на приватному підприємстві.

Також, дослідження спрямоване на пошук та вибору інструменту для впровадження діджитал-технологій для покращення обліку та контролю грошових коштів на підприємстві

Об'єктом дослідження є готівкові та безготівкові грошові кошти і грошові потоки ТОВ «Чорноморська іграшка».

Предметом дослідження є система обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками підприємства..

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано як загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, конкретизація), так і емпіричні (документування, розрахунково-аналітичні та балансово-звітні прийоми).

1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТА НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ

1.1 Економічна сутність обліку грошових коштів в касі та на поточному рахунку

Будь-яка організація, яка функціонує самостійно від інших, здійснює свою господарську діяльність, повинна мати власний капітал. Наявність капіталу є ключовою умовою для створення та розвитку бізнесу. Управління бізнесом вимагає не лише економічних знань, рішучості та ділової вправності, але й здатності до творчості та нестандартного мислення.

Бізнес володіє значним потенціалом і розглядається як важливий фактор виробництва, що існує поряд із матеріальними, людськими та фінансовими ресурсами. Структура та динаміка власного капіталу є критичним показником, що визначає фінансовий стан господарюючого суб'єкта. В умовах ринку, коли самофінансування є основним принципом господарської діяльності підприємства, і коли, в разі нестачі власних фінансових ресурсів, здійснюється привласнення зовнішніх коштів, важливо оцінити фінансову незалежність суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування.

В той самий час, бухгалтерський облік є основним інструментом для збирання та систематизації інформації, необхідної для зовнішніх та внутрішніх користувачів. Цей облік відображає процеси формування власності, обсяг прав власників фірми, а також розподіл результатів їх діяльності. Таким чином, бухгалтерський облік надає важливу інформацію про формування та використання власного капіталу як фінансової основи для діяльності господарюючих суб'єктів.

Під час господарської діяльності організації використовують гроші для взаємодії з іншими суб'єктами. Тому грошові розрахунки відбуваються з постачальниками товарів та отриманих від них матеріальних цінностей. Для покупця готівка використовується для придбання товару. Наприклад, банки використовують гроші для погашення кредитів тощо.

З економічної точки зору, кошти, які використовуються у процесі діяльності підприємства виконують функцію міри вартості, засобу обігу, засобу платежу. Вони здійснюють кругообіг (гроші – товар – виробництво – товар – гроші) і повертаються у формі виручки після реалізації продукції у вигляді грошових коштів[8].

Для ведення виробничої діяльності кожне підприємство повинно мати в необхідних розмірах грошові кошти. Вони необхідні для придбання різних виробничих матеріалів, для оплати праці, для платежів фінансовим органам, іншим установам. Грошові кошти в господарстві можуть знаходитися в формі готівки в касі та зберігатися на рахунках в банку і можуть бути використані для поточних операцій.

Грошові розрахунки створюють грошовий обіг підприємства незалежно від його організаційно-правової форми, виду діяльності, здійснення в готівковій та/або безготівковій формі. Безготівкові розрахунки є перерахуванням певної суми коштів з рахунків платників на рахунки одержувачів коштів, а також перерахуванням банками коштів за дорученням підприємств і фізичних осіб, внесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. Ці розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді.

Стаття № 1088 Цивільного кодексу України зазначає, що безготівкові розрахунки проводяться через банки, інші фінансові установи, в яких відкриті відповідні рахунки, якщо інше не випливає із закону та не обумовлене видом безготівкових розрахунків [3].

Основний Закон, що регулює організацію бухгалтерського обліку Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” [7] та Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” також висвітлюють питання про рух грошових коштів.

Ст. 34 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» визначає, що у статті Балансу «Грошові кошти та їх еквіваленти» відображають

кошти в касі, на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій. У цій статті окремо наводяться кошти в національній та іноземній валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом 1 року, починаючи з дати балансу або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, слід виключати зі складу оборотних активів і відображати як необоротні активи.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» є нормативною основою для складання найважливішої форми фінансової звітності яка має назву Звіт про рух грошових коштів. Цим Положенням (стандартом) визначаються зміст і форма звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до розкриття його статей. Така інформація дає користувачам фінансової звітності можливість зіставляти, оцінювати і прогнозувати грошові потоки підприємства; досліджувати спроможність підприємства погасити зобов'язання та сплатити дивіденди; виявляти причини різниці між прибутком і грошовими надходженнями та видатками; аналізувати грошові та негрошові аспекти операцій підприємства. [7]

Розрахунки підприємств та організацій між собою, а також з органами фінансово-кредитної системи здійснюються здебільшого без участі грошей у формі готівки, тобто в безготівковому порядку. Суть безготівкових розрахунків полягає в тому, що платежі здійснюються шляхом переказу коштів із рахунку платника в банку на рахунок одержувача, тобто шляхом проведення відповідних записів за рахунками учасників розрахунків. Можливі також безготівкові розрахунки через залік взаємних вимог контрагентів, у тому числі за бартерними угодами. На відміну від готівкових розрахунків, коли платник зобов'язаний передати належну суму готівки безпосередньо одержувачу, безготівкові розрахунки здійснюються без реальної готівки. Рух коштів відбувається у відповідності з трьома видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою. [2]

1) Операційна. Це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, крім інвестиційної чи фінансової. Під основною діяльністю підприємства потрібно розуміти операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства та забезпечують основну частку його доходу;

2) Інвестиційна. Це діяльність із придбання та реалізації тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Додамо, що еквівалентами грошових коштів (грошей) визнаються короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості;

3) Фінансова. Це діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства. Власним капіталом підприємства є частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [4]

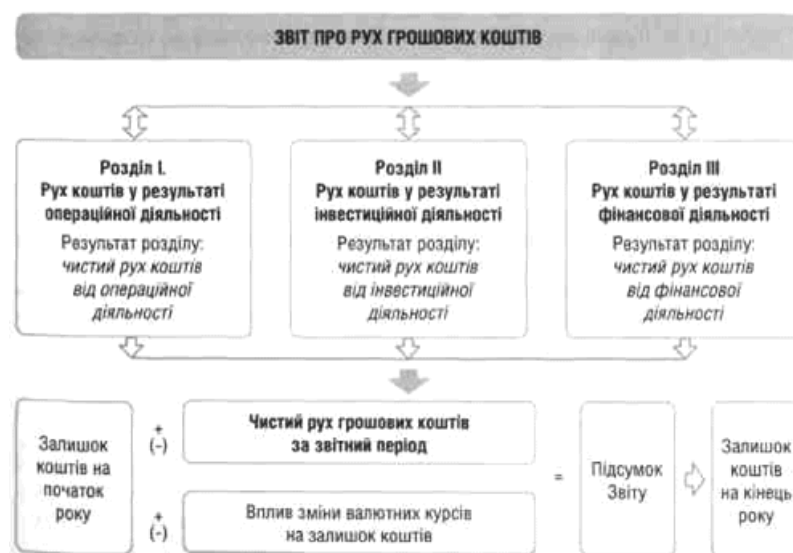

Рисунок 1.1 – Звіт про рух грошових коштів

Готівковий і безготівковий грошовий обороти пов'язані між собою. І перетікають з одного в інший, що залежить від ситуації.

Отже, основними завданнями бухгалтерського обліку грошових коштів є:

- чітка організація безготівкових і готівкових розрахункових операцій;
- чітка регламентація чинним законодавством проведення безготівкових і готівкових розрахункових операцій;
- своєчасне, правильне та повне документування операцій з руху грошових коштів і розрахунків;
- контроль за збереженням грошових коштів і цінних паперів у касі;
- контроль за доцільністю і цільовим спрямуванням витрачання грошових коштів;
- своєчасне та точне ведення розрахунків контрагентами підприємства;
- своєчасне проведення інвентаризацій грошових коштів розрахунків;
- контроль за своєчасним і повним відображенням у документах і реєстрах бухгалтерського обліку руху коштів;
- суворе дотримання чинного законодавства з ведення касових операцій.

[8]

Кругообіг коштів є об'єктивною умовою життєздатності підприємства. Здійснення практично всіх операцій господарської діяльності пов'язане з рухом грошових коштів у формі їх надходження і витрачання. Грошовий обіг відображає відносини між учасниками процесу виробництва, розподілу, споживання, а тому має свої специфічні важелі впливу на хід та результати виробничо-господарської діяльності підприємства. У міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 1 (МСБО1) «Подання фінансової звітності» [26].

Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання. Він встановлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту.[5]

Таблиця 1.1 - Вимоги чинного законодавства до обліку грошових коштів[6]

Нормативний документ	Площина регулювання	Вплив на облік
1	2	3
Національне положення (стандарт) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Спосіб відображення бухгалтерського обліку	Ведення аналітичних рахунків
	Вид відображення бухгалтерського обліку	Організація ведення бухгалтерського обліку
	Елементи методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку
Господарський кодекс України	Повнота відображення	Відображення всіх податкових зобов'язань
	Договірні відносини	Організація відображення та дотримання нормативів
	Складання звітності та розпорядження джерелами	Методичні вказівки
Закон України «Про банки і банківську діяльність»	Вид відображення в бухгалтерському обліку	Специфіка аналітичного обліку
	Банківське обслуговування	Організація ведення бухгалтерського обліку
	Елементи специфічного методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку відповідно банкам
Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу коштів»	Санкції за порушення законодавства	На правильність, чіткість та відповідність ведення бухгалтерського обліку згідно з чинним законодавством
Наказ про облікову політику підприємства	Вид ведення бухгалтерського обліку	Нюанси ведення бухгалтерського обліку кожного підприємства
	Завдання бухгалтерського обліку	Організаційні аспекти ведення бухгалтерського обліку
	Форми ведення бухгалтерського обліку	Методологічні рекомендації до ведення бухгалтерського обліку

Здавалося б, достатня регламентація та нормативно-правове врегулювання організації бухгалтерського обліку грошових коштів не викликає проблем у практиці відображення господарських операцій щодо їх руху. Проте питання обліку окремих складових грошових коштів та проведення розрахунків і по

сьогодні є дискусійними серед науковців (наприклад, облік електронних грошей та облік криптовалюти) [37].

Кожне підприємство, з метою дотримання своєї ділової репутації, повинно своєчасно здійснювати усі розрахунки з контрагентами та підтримувати показники платоспроможності. Для цього необхідно мати повну та достовірну інформацію про рух грошових коштів та їх залишки, яку ми отримуємо саме з облікової системи.

Для того, щоб облікова інформація слугувала першоджерелом для наступних економічних дій, облік як джерело теж повинен із чогось витікати, і зокрема мати хоча б мінімальну інформацію

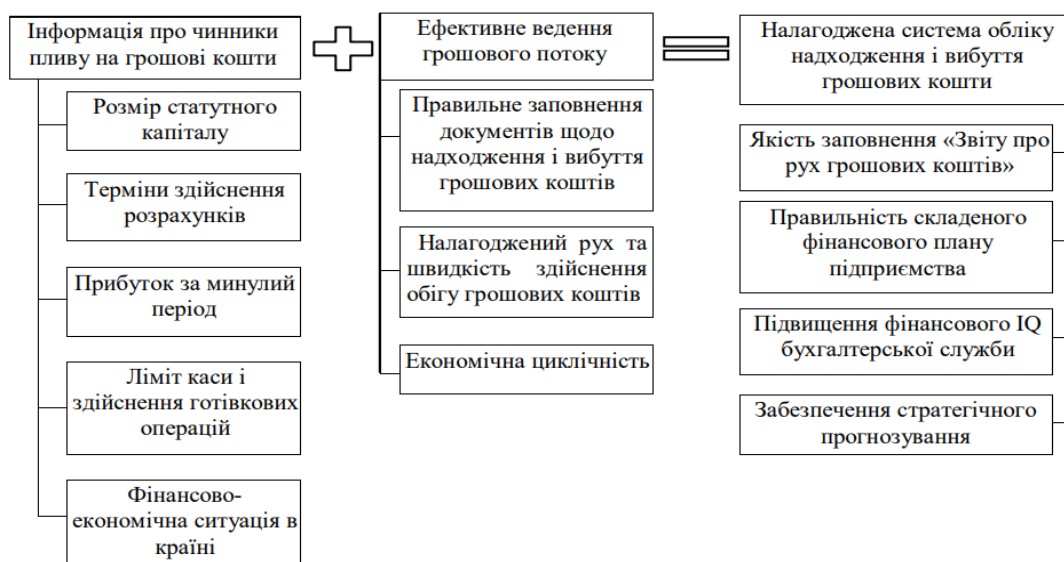

Рисунок 1.2 - Налагоджена система обліку надходження і вибуття грошових коштів

Таким чином, практикуючі бухгалтери повинні постійно опрацьовувати законодавчу базу щодо обліку грошових коштів для правильного і своєчасного облікового відображення їх руху.

Цикл руху грошових коштів для типового промислового підприємства зображений на (рис. 1.3.)

Рисунок 1.3 - Потоки грошових коштів у діяльності підприємства

Питання сутності грошових потоків та методів управління ними з різним ступенем теоретичного та практичного висвітлення розглянуто в багатьох іноземних перекладних виданнях останнього часу: В. Ковальова, Дж. Ван Хорна, Ю. Брігхема, Е. Нікбахта, А. Гроппеллі, Т. Райса та інших. Більшість науковців пропонують використовувати грошові потоки у процесі оцінки ефективності діяльності підприємства в цілому та як показник ефективності здійснення інвестицій зокрема [49].

Грошові потоки розглядаються як чинники впливу на фінансову результативність та фінансову стійкість підприємства, як внутрішнє джерело фінансування тощо. Водночас практично не приділяється увага питанням сутності грошових потоків підприємства на макрорівні національної економіки. Крім того, повною мірою не розглянуті особливості грошових потоків певних сегментів ринку та механізмів управління ними тощо.

Грошовий потік — це збільшення або зменшення суми грошей, яку має підприємство, установа або фізична особа. У фінансах цей термін

використовується для опису суми коштів (валюти), що генерується чи споживається у певний період. Існує безліч типів грошових потоків, які мають різні важливі застосування для ведення бізнесу та проведення фінансового аналізу [12].

Більшість дослідників, які вивчають грошові потоки, зазвичай обмежуються одним критерієм для їх класифікації - спрямованістю. Вони розрізняють позитивні (загальні надходження) та негативні (витрати та різні види виплат) грошові потоки.

І. А. Бланк пропонує найбільш розгалужену класифікацію грошових потоків, виділяючи дванадцять класифікаційних ознак. Поняття "грошовий потік підприємства" є комплексним та включає різноманітні види цих потоків. З метою ефективного управління грошовими потоками вони вимагають чіткої класифікації. На рис. 1.4 візуально продемонстрована класифікація грошових потоків підприємства

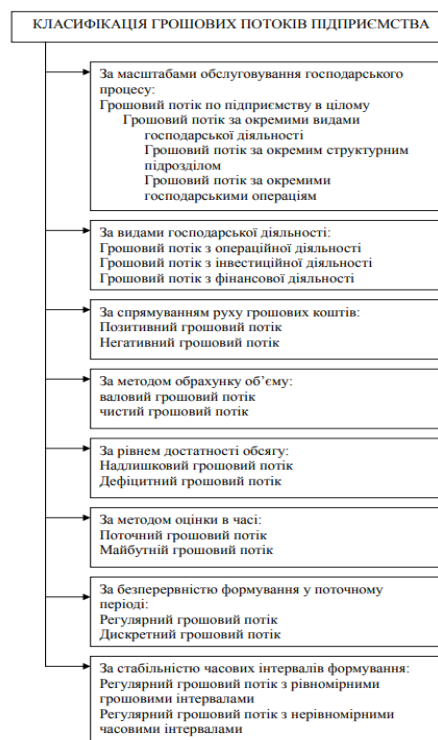

Рисунок 1.4 – Класифікація грошових потоків підприємства

Е. Нікбахт та А. Гроппеллі наводять спрощене визначення грошового потоку як "міри ліквідності компанії", що складається з "чистого доходу і

безготівкових витрат, таких, як амортизаційні відрахування". Наведене тлумачення грошового потоку, з одного боку, розкриває його сутність, з іншого – основні його складові. Більш детальне визначення грошового потоку наводить Т. Райс, який поділяє потоки на чисті, традиційні і операційні. Чистий грошовий потік представляє собою зміну грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні підприємства, за період, що аналізується [33].

Традиційний потік – це приблизна оцінка надходжень грошових коштів від виробничої діяльності. Він визначається з використанням припущення, що надходження коштів можна оцінити, додавши компенсаційні статті витрат до 10 чистого прибутку (наприклад, амортизацію). Під операційним потоком розуміється сума фактичних надходжень грошових коштів від операцій за визначений період. Як правило, при цьому не враховуються фінансові виплати (якщо це не є основна діяльність підприємства). Таким чином, Т. Райс визначає загальний грошовий потік як всі грошові надходження і виплати, пов'язані не тільки з веденням операцій по основній діяльності [9].

1.2 Організація бухгалтерського обліку грошових коштів

1.2.1 Організація бухгалтерського обліку безготівкових розрахунків

Безготівкові витрати - це операції, в яких не використовуються фізичні гроші. Зазвичай це втрати для компанії, але вони також допомагають у повсякденній роботі. Компанії збирають звіти про прибутки та збитки, в яких описуються їхні витрати за встановлені фінансові періоди. Безготівкові витрати у звітах про прибутки та збитки зазвичай відображаються або як збитки, або як витрати. Вони від традиційних витрат, які компанії оплачують реальними грошима. Безготівкові витрати виникають, коли компанії сплачують угоди побічно або без фінансової операції. Ці транзакції зазвичай впливають на грошовий потік компанії, але можуть спричинити чистий прибуток.

Організація бухгалтерського обліку безготівкових розрахунків є ключовим аспектом ефективного фінансового управління підприємством. Детальний облік

цих операцій дозволяє відстежувати та аналізувати фінансовий потік, забезпечуючи точні та достовірні фінансові звіти [51].

Цей процес включає в себе створення спеціалізованих рахунків, куди реєструються безготівкові операції. Важливо визначити правила класифікації та внутрішнього контролю для уникнення помилок. Автоматизовані бухгалтерські системи сприяють ефективному введенню та обробці інформації.

Постійний моніторинг фінансових транзакцій дозволяє оперативно реагувати на можливі ризики та забезпечує дотримання законодавства. Крім того, це сприяє підготовці податкової та фінансової звітності, що є важливим для сторонніх зацікавлених осіб, таких як податкові органи та інвестори.

Безготівкові витрати включають кілька нематеріальних і постійних витрат. Якщо витрати втрачають у вартості, компанія може відобразити їхню загальну вартість та подальший збиток при складанні звіту про безготівкові витрати. Компанія також може повідомляти про вартість акцій, яку вона надає членам команди або співробітникам як очікувані збитки. Це допомагає компанії враховувати загальну вартість своїх активів у порівнянні з чистим прибутком та грошовими доходами [44].

Організація обліку безготівкових витрат відбувається наступним чином:

- Зрозуміти грошовий потік та чистий прибуток.

Бухгалтерам корисно розуміти різницю між грошовим потоком підприємства та його загальним доходом. Грошовий потік – це сума грошей, яку ваша компанія генерує та витрачає, а чистий прибуток вимірює загальний прибуток вашого бізнесу після поправки на податки, витрати та відсотки. Безготівкові витрати впливають лише на загальний дохід компанії, оскільки не вимагають фінансових витрат [50].

- Вивчіть види витрат.

Існує безліч видів безготівкових витрат, і власникам бізнесу та бухгалтерам може бути корисно ознайомитися з усіма видами, з якими вони можуть зіткнутися у бізнесі. Власники малого бізнесу можуть зіткнутися лише з

амортизацією та зносом. Найбільші компанії часто мають ширший спектр безготівкових витрат, включаючи нереалізовані прибутки та збитки, непередбачені витрати та компенсації на основі акцій.

- Запишіть ці витрати у звіті про прибутки та збитки.

Після оцінки цих видів витрат важливо, щоб компанія відобразила їх у звіті про прибутки та збитки. Звіт про прибутки та збитки є одним із трьох основних звітів про фінансові результати, які складають компанії. У ньому фіксуються доходи, витрати, доходи та збитки підприємства. Врахування безготівкових витрат зменшує загальну вартість доходу, про який повідомляє компанія, що також може зменшити її оподатковуваний дохід.

Виписка банку	На розподільний рахунок отримана виручка в іноземній валюті	314	362
Виписка банку	Повернений раніше виданий аванс	311, 312	371
Виписка банку	Отримані дивіденди, відсотки, роялті і т. п.	311	373
Виписка банку	Відшкодована сума претензій, штрафів, пені, неустойки винною стороною	311, 312	374
Виписка банку	Відшкодована сума збитку особою, винною в нестачі цінностей	311	375
Виписка банку	Отримана орендна плата від орендарів	311	377
Виписка банку	Отримані засоби для формування пайового капіталу в кооперативах, КСП, ЖСБК, кредитних союзах	311	41
Виписка банку	Отримані грошові кошти від продажу емітованих підприємством акцій в частині, рівній емісійному доходу	311	421
Виписка банку	Отриманий внесок від засновника	311	46
Виписка банку	Отриманий від засновника підприємства внесок, що перевищує статутний капітал (додатковий капітал)	311	422
Виписка банку	Отримані грошові кошти цільового фінансування	311	48
Виписка банку	Отримано відшкодування з бюджету, повернені переплати	311	641, 642
Виписка банку	Отримана передоплата від покупців або замовників	311, 312	681
Виписка банку	Отримана оплата авансом за декілька майбутніх періодів (наприклад, отримання авансових орендних платежів, оплати підписки на періодичні видання, виручки від продажу квитків транспортних і театральних-видовищних заходів, абонентної платні за користування засобами зв'язку і т. п.)	311	69

Рис 1.5 - Облік операцій на рахунках в банках.

Рахунок 31 "Рахунки в банках" є одним із важливих рахунків в системі бухгалтерського обліку підприємства та відображає фінансові відносини з

банками. Його основна мета - відстеження стану грошових коштів, що зберігаються на рахунках в банках [27].

Записи у Журналі 1 та відомостях здійснюються на підставі первинних та зведених облікових документів (звітів касира і доданих до них прибуткових та видаткових касових ордерів, виписок банку і доданих до них документів тощо) у розрізі кореспондуючих рахунків у хронологічному порядку підсумками за 2 - 3 дні. Можливо накопичення даних про операції з грошовими коштами за кожний день попередньо у допоміжній відомості у потрібному аналітичному розрізі з наступним перенесенням підсумкових оборотів за місяць до Журналу 1 і відомостей до нього.

Рахунок 31 дозволяє підприємствам вести облік залишків грошових коштів на банківських рахунках. Це важливо для ефективного управління ліквідністю та забезпечення достатньої готівкової позиції для ведення операцій та реагування на можливі фінансові виклики. Він використовується для реєстрації всіх операцій, пов'язаних з обігом грошових коштів на банківських рахунках. Це включає внесення та зняття коштів, отримання відсотків, платежі та інші фінансові події.

Рахунок 31 дозволяє здійснювати аналіз фінансового стану підприємства через вивчення руху коштів на банківських рахунках. Це надає можливість оцінити ліквідність та фінансову стійкість підприємства [12].

Кореспонденція рахунку 31 наведена на рис. 1.6.

По дебету з кредитом рахунків:		По кредиту з дебетом рахунків:	
14	„Довгострокові фінансові інвестиції”	14	„Довгострокові фінансові інвестиції”
15	„Капітальні інвестиції”	15	„Капітальні інвестиції”
16	„Довгострокова дебіторська заборгованість”	18	„Інші необоротні активи”
18	„Інші необоротні активи”	30	„Каса”
30	„Каса”	31	„Рахунки в банках”
31	„Рахунки в банках”	33	„Інші грошові кошти”
33	„Інші грошові кошти”	35	„Поточні фінансові інвестиції”
34	„Короткострокові векселі отримані”	36	„Розрахунки з покупцями і замовниками”
35	„Поточні фінансові інвестиції”	37	„Розрахунки з різними дебіторами”
36	„Розрахунки з покупцями і замовниками”	39	„Витрати майбутніх періодів”
37	„Розрахунки з різними дебіторами”	41	„Пайовий капітал”
41	„Пайовий капітал”	45	„Вилучений капітал”
42	„Додатковий капітал”	46	„Неоплачений капітал”
45	„Вилучений капітал”	47	„Забезпечення наступних витрат і платежів”
46	„Неоплачений капітал”	48	„Цільове фінансування і цільові надходження”
48	„Цільове фінансування і цільові надходження”	50	„Довгострокові позики”
50	„Довгострокові позики”	51	„Довгострокові векселі видані”
52	„Довгострокові зобов'язання по облігаціях”	52	„Довгострокові зобов'язання по облігаціях”
55	„Інші довгострокові зобов'язання”	53	„Довгострокові зобов'язання по оренді”
60	„Короткострокові позики”	55	„Інші довгострокові зобов'язання”
63	„Розрахунки з постачальниками і підрядниками”	60	„Короткострокові позики”

Рисунок 1.6 - Кореспонденція рахунка 31 „Рахунки в банку”

Переваги та недоліки безготівкових витрат

Переваги безготівкових витрат. Облік безготівкових витрат може допомогти бізнес-професіоналам та керівникам краще зрозуміти, які гроші фактично доступні їм для операцій компанії. Звіт про прибутки та збитки, що включає ці витрати, також може дати керівникам більш точне уявлення про фінансову життєздатність компанії та її довгострокові перспективи. Звіти про рух грошових коштів можуть не забезпечувати такого ж розуміння, оскільки вони повідомляють лише про рух грошових коштів у бізнесі та з нього. Крім того, облік цих витрат може призвести до зниження оподаткованого доходу компанії [48].

Недоліки безготівкових витрат. Хоча облік цих витрат може мати безліч переваг, тут можуть виникнути деякі проблеми. Оскільки компанія насправді не витрачає грошей на ці види видатків, часто можна лише оцінити вартість цих

витрат. Це може призвести до неточної картини фінансового стану компанії. Деякі фінансові менеджери також спотворюють свої доходи, завищуючи чи занижуючи витрати, що може ввести інвесторів в оману.

Коли інвестори оцінюють вартість компанії, вони зазвичай вимагають конкретних цифр. Тому вони можуть віддати перевагу звітам про рух коштів звітам про прибутки та збитки. Це дозволяє дисконтувати гіпотетичні втрати від цих видів витрат і зосередитися на конкретних активах, доступних компанії [52].

Розрахунки платіжними дорученнями.

Платіжне доручення - це письмова інструкція клієнта банку виконати певний грошовий переказ із його рахунку на інший рахунок. Такий вид розрахунків використовується для оплати рахунків, трансфертів коштів або здійснення інших фінансових операцій. Важливо розуміти переваги та недоліки цього методу:

Переваги:

- Безпека. Платіжне доручення забезпечує безпеку, оскільки гроші перераховуються за вказівкою власника рахунку.
- Фіксовані платежі. Для регулярних платежів (наприклад, комунальні послуги, оренда) цей метод дозволяє автоматизувати фіксовані витрати.
- Зручність. Клієнт може здійснити оплату зручним для себе способом, не виходячи з дому.
- Спрощення обліку. Легше вести облік витрат, оскільки платіжні доручення фіксуються в банківському виписці.

Недоліки:

- Затримки. Залежно від банку та виду операції, виконання платіжного доручення може зайняти деякий час, що може призвести до затримок у виплатах.
- Вартість. Деякі банки можуть стягувати комісію за виконання платіжного доручення, що може збільшувати вартість операції.
- Неспроможність зупинити оплату. Після відправлення платіжного доручення важко зупинити або відмінити операцію.

- Необхідність уточнень. Іноді потрібно здійснити додаткові кроки для уточнення деталей операції, що може бути часозатратним [26].

Обробка платіжних доручень у банках включає кілька етапів, що забезпечують правильність та безпеку фінансових транзакцій. Основні етапи обробки платіжного доручення виглядають приблизно наступним чином:

Введення інформації, коли клієнт надає своєму банку письмове доручення на виконання конкретної операції, включаючи реквізити отримувача, суму, рахунок та інші деталі. Далі йде етап введення в банківську систему. Оператор банку вводить інформацію з платіжного доручення в банківську систему, де вона зберігається і отримує унікальний ідентифікатор. Наступним кроком йде перевірка інформації, банк перевіряє правильність введеної інформації, включаючи перевірку наявності достатніх коштів на рахунку клієнта. Обробка транзакції, після перевірки інформації, система банку автоматично виконує транзакцію, перераховуючи вказану суму коштів з рахунку клієнта на рахунок отримувача. Після цього клієнт отримує повідомлення про виконання платіжного доручення через електронний банкінг, SMS-повідомлення або інший зручний для нього канал зв'язку. Фінальний етап - архівація інформації, завершена транзакція архівується в банківській системі для подальшого ведення обліку та можливого вирішення спірних ситуацій [28].

Цей процес може відрізнятися від банку до банку, але загальний принцип обробки платіжних доручень залишається подібним. Важливою є автоматизація та безпека цих процесів, щоб гарантувати швидкі та безпечні фінансові транзакції для клієнтів.

Розрахунки акредитивами

Акредитив, який також називається документарним акредитивом, є договірною угодою, згідно з якою банк-емітент (банк-імпортер), діючи від імені клієнта (імпортера або покупця), зобов'язується зробити платіж бенефіціару або експортеру проти акредитива. одержання відповідних обумовлених документів.

Банк-емітент зазвичай використовує банки-посередники для полегшення транзакції та здійснення платежу експортеру [36].

Акредитив є окремий договір від договору купівлі-продажу, на якому він заснований; тому банки не дбають про якість базового товару або про те, чи виконує кожна сторона умови договору купівлі-продажу.

Зобов'язання банку здійснити оплату обумовлено виключно дотриманням продавцем умов акредитива. В операціях з акредитива банки мають справу лише з документами, а не з товарами.

Акредитиви можуть бути легко оформлені для одноразових транзакцій між експортером та імпортером або використовуватися для безперервної серії транзакцій.

Акредитив може бути безвідкличний, тобто він не може бути змінений без згоди обох сторін; або він може бути відкликаним і в цьому випадку будь-яка сторона може в односторонньому порядку внести зміни. Якщо в умовах акредитива не зазначено інше, він завжди є безвідкличним, що означає, що документ не може бути змінено або анульовано без згоди імпортера, банків та експортера. Відкликання акредитивів недоцільний, оскільки він несе в собі безліч ризиків для експортера [42].

Розрахунки векселями

Векселі є юридичними кредитними документами. Якщо ви збираєтеся позичати комусь гроші, він вам знадобиться. Ви також, мабуть, підписували його в минулому, якщо брали кредит. Дізнайтеся, коли вам потрібен простий вексель і як його створити.

Векселі також можуть називатися борговими розписками, кредитним договором чи просто векселем. Це юридичний кредитний документ, у якому йдеться про те, що позичальник обіцяє повернути кредитору певну суму грошей у певний період часу. Цей вид документа має юридичну силу та створює юридичне зобов'язання щодо погашення кредиту.

Векселі є юридичними кредитними документами. Якщо ви збираєтеся позичати комусь гроші, він вам знадобиться. Ви також, мабуть, підписували його в минулому, якщо брали кредит. Дізнайтеся, коли вам потрібен простий вексель і як його створити.

Векселі також можуть називатися борговими розписками, кредитним договором чи просто векселем. Це юридичний кредитний документ, у якому йдеться, що позичальник обіцяє повернути кредитору певну суму грошей у певний період. Цей вид документа має юридичну силу та створює юридичне зобов'язання щодо погашення кредиту [51] .

Зазвичай у видачі векселя беруть участь такі суб'єкти:

- Передавач: особа, яка погоджується сплатити узгоджену суму.
- Бенефіціар: одержувач суми, особа, яка отримує документ, що зобов'язує емітента.
- Гарант: бувають випадки, коли третя сторона втручається у право власності векселя. Ця особа відповідає за гарантію того, що обумовлена сума буде виплачена.

До поширених видів векселів належать такі:

- Комерційний: Ці примітки є більш формальними та детально описують конкретні умови кредиту.
- Інвестиції: компанія може ухвалити рішення про випуск векселі для залучення капіталу. Компанія також може продати ці облігації іншим інвесторам.
- Особисті чи неофіційні: у цих записках зазвичай один член сім'ї чи друг позичає певну суму грошей іншому члену сім'ї чи другу.
- Нерухомість: Ці примітки супроводжують іпотечний кредит чи інше придбання нерухомості.

1.2.2. Організація бухгалтерського обліку касових операцій

Організація бухгалтерського обліку касових операцій вимагає систематичного та точного підходу для забезпечення відслідковування кожного руху грошей в підприємстві. Ось декілька основних методів:

Касові операції — це фінансові транзакції, які включають обіг готівки на підприємстві. Це може включати в себе оплату товарів чи послуг готівкою, отримання готівкових виплат від клієнтів, видачу зарплати, оплату витрат та інші подібні операції, які вимагають обігу грошей. Касові операції грають ключову роль у фінансовому управлінні, оскільки вони впливають на ліквідність та фінансовий стан підприємства.

Каса підприємства — це фізичне або електронне місце, де зберігається та обробляється готівка підприємства. Це може бути скринька для грошей, банківський касовий апарат, електронний банківський рахунок або будь-яке інше засіб для управління готівкою [53].

Касові операції та каса підприємства є важливою складовою фінансового управління. Касові операції відображають рух грошей в підприємстві, а каса служить місцем для зберігання готівки та контролю за її використанням. Ефективне управління касою включає точний облік касових операцій, відповідність законодавству, внутрішній контроль та забезпечення безпеки грошових коштів.

– Бухгалтерський облік касових операцій на підприємстві повинен відповідати наступним вимогам:

– Правомочність. Повинен здійснюватися на підставі законів України, інших нормативно-правових актів, а також установчих документів підприємства.

– Достовірність. Повинен відображати реальні господарські операції, що здійснюються на підприємстві.

– Своєчасність. повинен здійснюватися своєчасно, тобто в періоді, до якого відносяться ці операції.

- Послідовність. Бухгалтерський облік касових операцій повинен здійснюватися в послідовній і систематичній формі.

Рисунок 1.7 - Документування руху грошових коштів у касі

Бухгалтерський облік касових операцій здійснюється на рахунку 30 "Каса". На цьому рахунку відображаються всі операції, пов'язані з надходженням, зберіганням та видачею готівки. При надходженні готівки до каси підприємства дебетується рахунок 30 "Каса" і кредитується відповідний рахунок, на якому обліковується джерело надходження готівки. При видачі готівки з каси підприємства кредитується рахунок 30 "Каса" і дебетується відповідний рахунок, на якому обліковується призначення видачі готівки [31].

Підприємство повинно регулярно проводити інвентаризацію готівки в касі для підтвердження точності обліку та виявлення можливих нестач чи невідповідностей.

Порівняння даних з субрахунка "Каса 30" і банківського рахунку дозволяє забезпечити відповідність між готівковим та безготівковим обігом коштів. Збереження докладного обліку оборотів на субрахунку "Каса 30" дозволяє

ефективно відстежувати грошові потоки та вчасно реагувати на будь-які аномалії чи неспівпадіння [28].

У рахунка 30 "Каса" також є субрахунки:

- Субрахунок "Каса в національній валюті": 301. Цей субрахунок вказує на готівкові кошти в національній валюті (гривнях).
- Субрахунок "Каса в іноземній валюті": 302. Якщо підприємство має готівкові кошти в іноземній валюті, цей субрахунок може використовуватися для їхнього обліку.

Контроль за касовими операціями на підприємстві здійснюється бухгалтером і керівником підприємства. Бухгалтер здійснює контроль за касовими операціями шляхом перевірки документів, що оформляють касові операції, а також шляхом проведення інвентаризацій готівки в касі.

Первинний документ	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		дебет	кредит
Надходження в касу підприємства			
Корінець чеки, прибутковий касовий ордер	Отримані по чеку грошові кошти на виплату авансу по відрядженню працівника	301, 302	311, 312
Корінець чеки, прибутковий касовий ордер	Отримані по чеку грошові кошти на господарські потреби, на виплату відпускних	301	311
Прибутковий касовий ордер	Повернений підзвітною особою залишок невитрачених сум, виданих на господарські потреби	301, 302	372
Прибутковий касовий ордер	Отриманий аванс в рахунок поставки товарів (готівкова виручка)	301	681
Прибутковий касовий ордер	Отримана доплата за поставлені товари	301	361
Прибутковий касовий ордер	Повернений залишок сум, виданих на відрядження	301, 302	372
Прибутковий касовий ордер	Внесено внесок до статутного фонду готівковими грошовими коштами в касу	301,302	46
Прибутковий касовий ордер	Отримані по чеку грошові кошти з поточного рахунку підприємства на виплату заробітної плати	301	311

Рисунок 1.8 - Бухгалтерський облік касових операцій

Керівник підприємства здійснює контроль за касовими операціями шляхом проведення перевірок діяльності касира.

Основними принципами організації бухгалтерського обліку касових операцій на підприємстві є: централізація, тобто касові операції на підприємстві повинні централізовано здійснюватися в єдиній касі, яка підпорядковується бухгалтеру. Відповідальність - за зберігання і облік готівки в касі підприємства відповідають касир і бухгалтер. Контроль, касові операції на підприємстві повинні контролюватися бухгалтером і керівником підприємства [43].

Сучасне підприємство не може ігнорувати можливості, які пропонують сучасні технології. Використання електронних систем для обліку касових операцій дозволяє забезпечити більшу точність та ефективність в порівнянні з традиційним паперовим методом. Електронний касовий облік дозволяє зберігати дані в цифровому вигляді, що полегшує їхнє ведення, аналіз та розподіл. Також існують електронні банкінгові платформи, які дозволяють здійснювати операції онлайн, спрощуючи взаємодію з банком та прискорюючи фінансові операції.

Всі касові операції на підприємстві повинні оформлятися відповідними документами. Документальне оформлення касових операцій є важливим етапом організації бухгалтерського обліку касових операцій.

Касові операції здійснюються та оформляються наступними типовими документами:

КО-1 «Прибутковий касовий ордер»;

КО-2 «Видатковий касовий ордер»;

КО-3 «Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів»;

КО-4 «Касова книга»;

КО-5 «Книга обліку прийнятих та виданих касиром грошей».

Касовий ордер - це документ, який використовується для фіксації та регулювання грошових операцій, що відбуваються у касі підприємства чи організації. Його складання та використання є частиною внутрішнього контролю та обліку грошових коштів. Касові ордери використовуються для різних

операцій, таких як виплата зарплати, оплата постачальникам, видача грошей для покриття витрат та інших грошових транзакцій.

Прибутковий касовий ордер (ПКО) є документом, який використовується для оформлення та реєстрації отримання грошових коштів від клієнтів або інших джерел до каси підприємства чи організації. Цей вид касового ордера позначає прибутковий характер транзакції [26].

Процес оприбуткування готівки в касу — це етап управління грошовими коштами на підприємстві, що включає отримання фінансових засобів та їхнє внесення до каси, він відбувається саме за допомогою прибуткового касового ордеру (ПКО). Основною метою є забезпечення наявності достатнього грошового резерву для покриття поточних витрат та здійснення різних фінансових операцій. У цьому процесі важливими елементами є правильне оформлення відповідних документів, таких як касовий ордер чи квитанція, а також здійснення контролю за точністю та безпекою операцій з готівкою.

Видатковий касовий ордер – це документ, призначений для фіксації та правового оформлення видачі грошових коштів з каси підприємства або організації. Важливість видаткового касового ордеру полягає в тому, що він забезпечує контроль та документує фінансові транзакції, допомагаючи у підтримці чіткості та відповідальності в обліку готівки.

Видача готівки з каси за допомогою видаткових касових ордерів передбачає складання спеціальних документів – видаткових касових ордерів, які фіксують інформацію про призначення платежу, суму, отримувача та інші деталі транзакції. Важливість цього процесу полягає в точному та відповідальному обліку готівкових операцій, забезпеченні фінансової дисципліни та попередженні можливих непорозумінь чи помилок при використанні грошових коштів. Використання видаткових касових ордерів дозволяє підтримувати ефективний контроль над фінансами, забезпечуючи прозорість та відстеження кожного етапу видачі готівки [22].

Для підвищення ефективності організації бухгалтерського обліку касових операцій на підприємстві можуть бути запроваджені такі заходи:

- Впровадження сучасних технологій. Впровадження сучасних технологій, таких як автоматизовані системи обліку, може значно спростити і прискорити процес обліку касових операцій.

- Розробка внутрішніх документів. Розробка внутрішніх документів, що регламентують порядок здійснення касових операцій, може допомогти забезпечити ефективний контроль за касовими операціями.

- Проведення навчання працівників. Проведення навчання працівників, відповідальних за здійснення касових операцій, може допомогти підвищити їхню кваліфікацію і забезпечити дотримання вимог і принципів обліку касових операцій.

1.3 Організація бухгалтерського обліку грошових коштів з використанням діджитал технологій

У документі, що регламентує облікову політику підприємства, мають бути враховані методичні аспекти, що стосуються бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності, як показано на Рис. 3

Контроль грошових потоків за допомогою цифрових технологій у бухгалтерському обліку є вкрай важливим для будь-якого бізнесу. Інтеграція цифрових технологій дозволила оптимізувати та автоматизувати процеси бухгалтерського обліку, включаючи управління грошовими потоками. З появою хмарного бухгалтерського програмного забезпечення та технології блокчейн компанії тепер мають більш точні та ефективні інструменти для моніторингу та керування своїми грошовими потоками в режимі реального часу.

Цифрові технології, такі як штучний інтелект і BigData, надають бухгалтерам передові інструменти для аналізу даних і прогнозування, що дозволяє краще керувати грошовими потоками. Ці технології можуть автоматизувати ідентифікацію тенденцій і закономірностей у фінансових даних,

надаючи цінну інформацію для прогнозування коливань грошових потоків.

Крім того, використання смарт-контрактів на основі технології блокчейн дозволяють автоматизувати транзакції, зменшуючи потребу в ручній обробці та мінімізуючи ймовірність помилок в управлінні грошовими потоками. Це не тільки підвищує ефективність процесів руху грошових коштів, але й підвищує загальну точність фінансових операцій [16].

Окрім покращення управління грошовими потоками, цифрові технології також відіграють вирішальну роль у вдосконаленні внутрішнього контролю та управління ризиками. Завдяки інтеграції передових технологій підприємства можуть запроваджувати надійніші механізми контролю для моніторингу грошових потоків, виявлення аномалій та пом'якшення потенційних ризиків у режимі реального часу.

Використовуючи цифрові технології, компанії можуть отримати повне розуміння моделей своїх грошових потоків і приймати рішення на основі даних для оптимізації своїх фінансових показників. У результаті ефективного використання цифрових технологій у бухгалтерському обліку може значно сприяти підтримці здорового та стабільного грошового потоку, що зрештою призведе до сталого зростання та успіху бізнесу [27].

Методи впровадження діджитал технологій:

– *Хмарне бухгалтерське програмне забезпечення.* Використовуйте хмарне бухгалтерське програмне забезпечення, таке як QuickBooks, Xero або інші подібні платформи. Ці інструменти надають доступ у режимі реального часу до фінансових даних з будь-якого місця, дозволяючи вам відстежувати та керувати грошовими потоками на ходу.

– *Автоматичне виставлення рахунків.* Впровадити цифрові системи виставлення рахунків, які автоматизують процес виставлення рахунків. Це забезпечує своєчасне й точне виставлення рахунків, скорочує платіжний цикл і покращує грошовий потік. Також можна налаштувати автоматичні нагадування про прострочені платежі.

– *Електронні платежі.* Заохочуйте електронні способи оплати, такі як онлайн-перекази, кредитні картки або цифрові гаманці. Це прискорює процес збору платежів, скорочуючи час, необхідний для надходження коштів на ваш бізнес-рахунок.

– *Інструменти управління витратами.* Використовуйте цифрові інструменти керування витратами, щоб відстежувати та класифікувати витрати в режимі реального часу. Це допомагає визначити сфери, де можна оптимізувати витрати, запобігаючи непотрібним відтокам грошових коштів.

– *Інструменти прогнозування грошових потоків.* Впроваджуйте інструменти прогнозування грошових потоків, які використовують історичні дані та прогнозу аналітику. Ці інструменти дають уявлення про майбутні грошові надходження та відтоки, дозволяючи вам передбачати та планувати потенційні коливання.

– *Автоматизація банківської звітності.* Автоматизуйте процеси банківської звітності, щоб швидко зіставляти транзакції, виявляти розбіжності та забезпечувати точність ваших фінансових записів. Це знижує ризик помилок у розрахунках грошових потоків.

– *Програми мобільного банкінгу.* Використовуйте програми мобільного банкінгу, які надають фінансові установи. Ці програми дозволяють у режимі реального часу відстежувати банківські баланси, транзакції та готівкові позиції, покращуючи вашу здатність приймати обґрунтовані рішення на ходу.

– *Інтегровані фінансові системи.* Інтегруйте різні фінансові системи, такі як бухгалтерське програмне забезпечення, CRM та інструменти управління запасами. Ця цілісна інтеграція дозволяє отримати цілісне уявлення про фінансову діяльність, полегшуючи визначення областей, що впливають на грошові потоки.

– *Аналітика на основі AI.* Досліджуйте рішення штучного інтелекту (AI) для аналізу грошових потоків. Штучний інтелект може аналізувати великі

набори фінансових даних, виявляти закономірності та надавати інформацію, яка не може бути очевидна традиційними методами.

– *Цифрові квитанції та керування документами.* Впровадити цифрові системи отримання та управління документами. Зберігання квитанцій і фінансових документів у цифровому вигляді не тільки зменшує паперову роботу, але й полегшує швидкий пошук під час перевірок або фінансового аналізу.

– *Блокчейн для прозорості.* Розгляньте технологію блокчейн для підвищення прозорості фінансових операцій. Блокчейн забезпечує незмінну бухгалтерську книгу, знижуючи ризик шахрайства та забезпечуючи цілісність фінансових даних.

Використовуючи ці цифрові технології, підприємства можуть оптимізувати свої бухгалтерські процеси, підвищити прозорість грошових потоків і прийняти більш обґрунтовані рішення для оптимізації фінансових показників.

Висновки до першого розділу.

1. У вступному розділі подано огляд нормативно-правових актів, які регулюють організацію бухгалтерського обліку. Окреслено значення та призначення цих актів у забезпеченні достовірності та прозорості фінансової звітності. У розділі також висвітлюється вплив цих правових актів на практику бухгалтерського обліку, наголошується на необхідності відповідності та дотримання встановлених стандартів. Крім того, у ньому розглядаються проблеми та обмеження, з якими організації можуть зіткнутися під час впровадження цих правових актів, наприклад, обмеження ресурсів або складність правил. Загалом, вступ закладає основу для всебічного аналізу законодавчої бази, що стосується практики бухгалтерського обліку.

2. Грошовий потік є ключовим поняттям у фінансовому аналізі, оскільки він дає уявлення про ліквідність компанії та її здатність виконувати свої зобов'язання. Це стосується руху готівки всередині організації, включаючи як

приплив, так і відтік. Надходження грошових коштів в основному відбуваються від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. З іншого боку, вихідні грошові потоки включають платежі за операційними витратами, інвестиціями та фінансовими зобов'язаннями. Аналізуючи компоненти грошового потоку, такі як операційна діяльність, інвестиційна діяльність і фінансова діяльність, аналітики можуть отримати повне розуміння фінансового стану компанії. Крім того, формат звіту про рух грошових коштів забезпечує структурований спосіб представлення цієї інформації. Крім того, оцінка грошових потоків від операцій, інвестицій і фінансування є важливою для оцінки діяльності компанії та її здатності генерувати та ефективно управляти готівкою.

3. Облік коштів у касі та на поточному рахунку є найважливішим аспектом управління фінансами для підприємств. Він передбачає систематичний запис і відстеження касових операцій для забезпечення точності та прозорості фінансової звітності. Використання касових апаратів і поточних рахунків з часом еволюціонувало разом із технологічним прогресом і зміною ділової практики, що вплинула на спосіб управління коштами. Хоча облік коштів у касі та на поточних рахунках є важливим для фінансової цілісності, існують дискусії та контраргументи щодо найбільш ефективних методів управління та звірки касових операцій. Досягнення балансу між потребою в безпеці та ефективності та можливістю людської помилки та шахрайства потребує постійної оцінки та адаптації практики бухгалтерського обліку. Підсумовуючи, зазначимо, що облік коштів у касі та на поточному рахунку – це багатогранна тема, яка має значення для бізнесу, політиків та громад. Розуміння визначальних факторів поточних рахунків, вирішення проблем із закриттям банківських рахунків і впровадження ефективного контролю за управлінням касовими апаратами є важливими для сприяння фінансовій прозорості та стабільності. Постійні дослідження та співпраця необхідні для вирішення проблеми фінансового менеджменту, що розвивається в глобалізованій економіці.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА»

2.1 Техніко-економічна характеристика підприємства

ТОВ „Чорноморська іграшка” створено в процесі приватизації Орендного підприємства Одеського заводу іграшок і зареєстроване виконавчим комітетом Ільїчівської районної Ради народних депутатів м. Одеси – свідоцтво про реєстрацію № 05502858 від 27 серпня 1995 р.

Первісно воно складається із 3-х артілей: фабрик „Спартак”, „ім. 30 років ВЛКСМ”, „Райпромкомбінат”, та входило в Облмістпром, існуючих з 1949 р. В 1964 році артілі були об’єднані в ОПО „Чорноморська іграшка” з підлеглістю його- го Міністерству легкої промисловості, яке спеціалізувалось на випуску металевих каркасно-завідних і пластмасових іграшок.

В 1989 році об’єднання ОПО „Чорноморська іграшка” було перейменоване в Одеській завод іграшок.

В 1993 році Одеській завод іграшок було реорганізовано в Орендне підприємство Одеській завод іграшок. Товариство являється право спадкоємцем усіх грошових коштів і майна, прав та обов’язків АП „Одеський завод іграшок”. Засновниками товариства являються громадяни України та юридичні особи. Місце- знаходження товариства ТОВ „Чорноморська іграшка” Україна, м. Одеса, 65098, вул. Стовпова, 17. Термін діяльності товариства не обмежений.

Метою діяльності товариства являється: здійснення підприємницької діяльності з метою отримання прибутку шляхом реалізації продукції (робіт, послуг), направлених на задоволення попиту підприємств, організацій і громадян: забезпечення розвитку виробництва та росту його ефективності, підвищення конкурентноздатності продукції, що виробляється, виконаних робіт, послуг.

Організаційно виробнича структура підприємства представлена у вигляді окремих ділянок діяльності та допоміжних ділянок.

До ділянок основної діяльності відносяться:

1. Ділянка літографії і лакування бляхи.
2. Ділянка по переробці пластмаси:
 - 2.1. Відділення термопластавтоматів;
 - 2.2. Відділення по виготовленню поліетиленової продукції.
3. Ділянка по виготовленню металевих виробів.
4. Ділянка по виготовленню рулончиків туалетного паперу.

До допоміжних ділянок відносяться:

1. хімлабораторія;
2. фотолабораторія;
3. заготовча ділянка;
4. інструментальна ділянка;
5. майстерня ОГМ;
6. ділянка пакування металобрухту;
7. компресорна;
8. електроділянка;
9. столярне відділення;
10. зварювальне відділення.

Підприємство займається здійсненням слідуючих видів діяльності:

Обробка та покриття металу (КВЕД 28.51.0)

Виробництво пластин, труб та профілів із пластмаси (КВЕД 25.21.0)

Виробництво тари із пластмаси (КВЕД 25.22.0)

Виробництво інших виробів із пластмаси (КВЕД 25.24.0) Інші види оптової торгівлі (КВЕД 51.70.0)

Основні види продукції та послуг:

- послуги по лакуванню та літографії жести (15 000 тис. тонн на рік);
виробництво плівки (200 тонн в рік);

- виробництво кришки п/е (800 тис. шт. в рік); виробництво пакетів п/е (500 тонн в рік); виробництво інших виробів із пластмаси.

Становище на ринку за основним видом діяльності (обробка й покриття металу (КВЕД 28.51.0) стабільна: підприємство забезпечене постійними замовленнями на надання послуг з літографії і лакування бляхи. Цей вид діяльності підприємство здійснює з 1970 р.

Послуги з лакування бляхи, як і продаж бляхи, проводиться для подальшої переробки металу в:

- Кришки СКО;
- 2-х і 3-х складові банки діаметром (72,8; 83,4; 99), тобто кришок і корпусів.

У виробництві використовується бляха різних форматів і товщини в т.ч.: 712 * 820; 724 * 820; 696 * 820; 763 * 624; 712 * 820, товщина 0,16; 0,17; 0,18; 0,19; 0,20; 0,22; 0,25; 0,28; 0,30; 0,32.

Плівка вироблена підприємством, використовується для упаковки харчових і не харчових продуктів, в т.ч. для термоусадної упаковки, плівка виготовляється з поліетилену низького тиску і поліетилену високого тиску, так само проводиться друк поліпропіленової плівки, в яку далі розфасовуються продукти харчування. До інших виробів з поліетилену відносяться пробка винна, пробка для шампанського, кришка для закривання склябанок з діаметром горловини 82 і 58 мм.

На сьогоднішній день практично вся продукція, пропонована вітчизняними виробниками, фасується в упаковку з поліетиленової плівки. Розвиток промисловості, її орієнтація на європейські стандарти вимагає сучасної, дорогою і якісної упаковки. Беручи до уваги зміни ринку, і, керуючись побажаннями споживачів, підприємство постійно збільшує обсяги виробництва, розширює асортимент, інтенсивно працює над вивченням нових технічних і технологічних розробок у сфері виробництва поліетиленової плівки з 2001 р.

- Концепція діяльності підприємства;
- Клієнто-орієнтований бізнес;
- Постійний розвиток і пошук нових технологій - основа успіху;

- Вдосконалення та професійне зростання;
- Якість продукції - понад усе;
- Коректність фінансових взаємовідносин.

Загальний стан виробництва задовільний. Основні виробничі процеси забезпечені модернізованим устаткуванням. Потужності завантажені на 85 - 90 відсотків. Планом технічного розвитку і переозброєння виробництва передбачається подальше вдосконалення виробничих процесів, оновлення і модернізація обладнання, впровадження сучасних енерго і ресурсозберігаючих технологій. Основні проблеми, що впливають на діяльність підприємства, впливають із загальної політичної та економічної ситуації в країні. Нестабільність податкового законодавства ускладнює прогнозування діяльності підприємства на довготривалій термін, ускладнює розвиток зовнішньоекономічних відносин. Сильне податкове навантаження ускладнює розвиток інноваційної діяльності підприємства. Необхідність технічного переоснащення та модернізації обладнання, впровадження нових технологій потребує нових фінансових вкладень. Однією із важливих проблем є також високі тарифи на енергоносії.

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ „Чорноморська іграшка” за досліджуваний період наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» за досліджуваний період

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	31313	30548	-765	-2,44
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	30690	25941	-4749	-15,47
3. Адміністративні витрати, тис. грн.	5695	3743	-1952	-34,28
4. Витрати на збут, тис. грн.	863	700	-163	-18,89
5. Валовий прибуток, тис. грн.	623	4607	3984	6,4 р.
6. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	37248	30384	-6864	-18,43
7. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	0,84	1,01	0,16	19,60

Продовження таблиці 2.1

8. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн. в тому числі:	130	160	30	23,08
- від основної операційної діяльності	-5935	164	6099	1,02р.
- від іншої операційної діяльності	6055	-69	-6124	-
- від фінансової діяльності	-	-	-	1,01р.
- від іншої діяльності	-	-	-	-
	10	65	55	5,5р.
9. Податок на прибуток, тис. грн.	29	31	2	6,90
10. Чистий прибуток, тис. грн.	159	191	32	20,13
11. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	23407,5	24106,5	699	2,99
12. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	1,34	1,27	-0,07	X
13. Тривалість одного обороту оборотних коштів, днів	65,02	66,96	1,94	X
14. Коефіцієнт автономії	0,872	0,923	0,05	X
15. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	0,147	0,083	-0,06	X
16. Наявність власних оборотних коштів	19440	22541	3101	X
17. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,733	0,802	0,07	X
18. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	0,833	0,906	0,07	X
19. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	6,00	10,63	4,63	X
20. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	2,74	5,27	2,52	X
21. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,32	0,37	0,05	X
22. Рентабельність виробництва, %	0,24	0,29	0,05	X
23. Рентабельність всього вкладеного капіталу, %	0,003	0,004	0,001	X
24. Рентабельність власного капіталу, %	0,004	0,005	0,001	X
25. Рентабельність основного капіталу, %	0,013	0,020	0,008	X
26. Рентабельність оборотного капіталу, %	0,004	0,005	0,001	X
27. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	0,006	0,006	x	X

З табл. 2.1 можна зробити такі висновки: в звітному році порівняно з попереднім зменшився чистий дохід від реалізації продукції на 765 тис. грн. або 2,44%, що свідчить про зменшення обсягів реалізації на підприємстві.

Повна собівартість реалізованої продукції в звітному році порівняно з попереднім зменшилась на 6864 тис. грн. або 18,43 %. Це відбулось за рахунок зменшення собівартості реалізації продукції на 4749 тис. грн. або 15,47 %, витрати на збут зменшились на 163 тис. грн. або на 18,89 %. Проте за рахунок цього відбулося збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,16 коп.

Фінансовий результат до оподаткування в звітному році збільшився на 30 тис. грн. На це вплинуло збільшення фінансового результату від основної

операційної діяльності на 6092 тис. грн. та зменшення прибутку від іншої операційної діяльності на 6124 тис. грн. та росту прибутку від іншої фінансової діяльності на 55 тис. грн.. Сума чистого прибутку підприємства в звітному році збільшилась на 32 тис. грн. або 5,36 %. На це вплинуло збільшення податку на прибуток на 3 тис. грн. або 20.13 %. Дана ситуація позитивно характеризує діяльність підприємства.

Погіршилась ефективність використання оборотних коштів підприємством, про що свідчить збільшення тривалості одного обороту на 1,94 днів, а також зменшення коефіцієнту оборотності в звітному році порівняно з попереднім на 0,07.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показав, що:

- збільшення значення коефіцієнта автономії на 0,05 в звітному році свідчить про покращення стійкості та стабільності підприємства;

- зменшення коефіцієнта співвідношення залучених та власних коштів на 0,06 свідчить про зростання залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування;

- коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився на 0,07, що свідчить про збільшення власного оборотного капіталу, що позитивно характеризує діяльність підприємства;

- коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами збільшився на 0,07, що свідчить про збільшення частки оборотних коштів.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про:

- збільшення коефіцієнта поточної ліквідності на 4,63 свідчить про те, що хоча значення коефіцієнта є нижчим від нормативного, платоспроможність підприємства дещо покращилась на кінець звітного року;

- значення коефіцієнта швидкої ліквідності є нижчим від нормативного, проте збільшення його на 2,52 свідчить про покращення швидкої платоспроможності підприємства;

- коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом останніх двох років є в межах нормативного значення, що свідчить про стабільну ситуацію на підприємстві із платоспроможністю.

Рентабельність на підприємстві за майже за всіма показниками є позитивною, що свідчить про покращення фінансової ситуації на підприємстві, покращення ефективності використання власних коштів, що звичайно впливає на збільшення прибутковості діяльності підприємства.

В цілому, можна сказати, що на підприємстві склалася доволі фінансова ситуація, хоча впродовж досліджуваного періоду має місце зниження деяких фінансових показників діяльності підприємства, тому можна запропонувати такі заходи:

- підвищити ефективність використання власних коштів;
- детально проаналізувати всі витрати з метою їх зменшення.

2.2 Фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» наліз фінансових результатів діяльності підприємства.

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства здійснюється на підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки валюти балансу

с	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис. грн.:	32358	30424	-6,0
- попереднього року			
- звітнього року	30424	30430	0,02

За даними табл. 2.2 можна зробити висновок, що валюта балансу на кінець попереднього року зменшилась на 6 %, проте на кінець звітнього року відбулося збільшення на 0,02 %, що позитивно характеризує динаміку діяльності підприємства та свідчить про розширення підприємством господарської діяльності.

Для більш глибокого виявлення якості динаміки валюти балансу необхідно провести поглиблений аналіз динаміки валюти балансу на підставі даних форм

№1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.3.

З табл. 2.3 видно, що середнє річне значення валюти балансу в звітному році порівняно з попереднім зменшилось майже на 3,07 %. Це супроводжувалось зменшенням значення чистого доходу від реалізації продукції в звітному році порівняно з попереднім та зменшенням фінансового результату до оподаткування на 2,44 % і 20,83% відповідно. Отже, можна зробити висновок, що підприємство не ефективно вкладає грошові кошти в формування своїх активів.

Таблиця 2.3 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Коефіцієнт зміни
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	31313	30 548	-2,44
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	120	95	-20,83
Валюта балансу, тис. грн.: на початок року на кінець року	32358	30424	-5,98
	30424	30430	0,02
4. Середнє річне значення валюти балансу*, тис. грн.	31391	30427	-3,07

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюють за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної табл. 2.4.

З даних табл. 2.4 можна зробити наступні висновки: активи в звітному році порівняно з попереднім збільшились на 6 тис. грн. або на 0,02 %, на це вплинуло збільшення коштів в розрахунках на 1985 тис. грн. або 21,05 % та збільшення оборотних активів – на 1551 тис. грн. або 6,65 %. В попередньому році найбільшу питому вагу в структурі активів складала оборотні активи 76,69 %, питома вага необоротних активів складала 23,31 %. В звітному році відбулись

наступні зміни в структурі активів підприємства – збільшилась питома вага оборотних активів на 5,08 процентних пункти, відповідно зменшилась питома вага необоротних активів на цю ж саму величину.

Таблиця 2.4 – Аналіз складу, структури та динаміки активів

Показники	Код ряд ка	Попередн ий рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	130 0	30424	30430	6	0,02
1. Необоротні активи, тис. грн.	109 5	7093	5548	-1545	-21,78
– в % до активів		23,31	18,23	-5,08	x
2. Оборотні активи, тис. грн.	119 5	23331	24882	1551	6,65
– в % до активів		76,69	81,77	5,08	x
2.1. Запаси, тис. грн.	110 0,	12664	12554	-110	-0,87
– в % до активів	111 0	41,63	41,26	-0,37	x
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	112 0÷	9428	11413	1985	21,05
– в % до активів	115 5	30,99	37,51	6,52	x
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	116 0,	1244	876	-368	-29,58
– в % до активів	116 5	4,09	2,88	-1,21	x
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	117 0,	5	34	29	5,8 p.
– в % до активів	119 0	0,02	0,11	0,10	x
– 3. Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	117 0	x	x	x	100
– в % до активів		x	x	x	x
4. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис. грн.	120 0	x	x	x	x
– в % до активів		x	x	x	x

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітнього року	на кінець звітнього року	на початок звітнього року	на кінець звітнього року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітнього року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	11 95	23 33 1	248 82	100	100	15 51	x	6,6 5	100
– запаси	11 00	12 66 4	125 54	54,2 8	50,4 5	- 11 0	- 3,83	- 0,8 7	-7,1
– дебіторська заборгованість	11 20 ÷ 11 55	94 28	114 13	40,4 1	45,8 7	19 85	5,46	21, 05	128, 0
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	11 60, 11 65	12 44	876		5,33	3, 52	-368	- 1,8 1	- 29,5 8
– інші оборотні активи	11 70, 11 90	5	34		0,02	0, 14	29	0,1 2	5,8р .

З табл. 2.5 видно, що оборотні активи на кінець звітнього року збільшились на 1551 тис. грн. або на 6,65 %. На це вплинуло збільшення дебіторської заборгованості на 1985 тис. грн. або на 21,05 %, що не дуже позитивно характеризує діяльність підприємства. Відбулось зменшення запасів на 110 тис. грн. або 0,87 %, грошових коштів на 29,58 % та відбулось збільшення інших оборотних активів в 5,8 раз. В структурі оборотних активів найбільшу

питому вагу на початок звітнього року займали запаси (54,28%) та дебіторська заборгованість (40,41%) та грошові кошти 5,33 % , інші оборотні активи займали 0,02 % . На кінець звітнього року в структурі оборотних активів відбулися негативні зміни: збільшилась питома вага дебіторської заборгованості до 45,87 %, знизилась питома вага запасів до 50,45%, збільшилися інші оборотні активи до 0,14 % та зменшилась питома вага грошових коштів до 3,52 %.

Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства за сферами розміщення його окремих елементів здійснюється за на підставі даних форм №1«Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.6.

З табл.2.6 видно, що на кінець звітнього року оборотний капітал підприємства збільшився на 1091 тис. грн. або на 4,58 %. На це вплинуло збільшення частини оборотного капіталу, зайнятого у сфері обігу на 2370 тис. грн. або 15,54 %, в т.ч. збільшення дебіторської заборгованості порівняно з попереднім роком на 1985 тис. грн. або 21,05 %, що є негативною характеристикою діяльності підприємства, готової продукції на 760 тис. грн. або 20,98 %, однак відбулось зменшення частки оборотного капіталу, розміщеного у виробничій сфері на 1279 тис. грн. або 14,94 %, в тому числі зменшення запасів на 1159 тис. грн. або 14,81 %, зменшилась вартість незавершеного виробництва на 115 тис. грн. або 15,8 %. Також відбулося зменшення інших оборотних активів на 100 % та зменшення грошових коштів на 368 тис. грн . На початок звітнього року найбільшу питому вагу в структурі оборотного капіталу займала дебіторська заборгованість (39,6 %), запаси займали 32,88 %, готова продукція 15,22 %, незавершене виробництво 3,06 %, інші оборотні активи 0,02 % та грошові кошти 5.23 %. На кінець звітнього року відбулися такі зміни: збільшилась частка дебіторської заборгованості до 45,84%, зменшилась частка незавершеного виробництва до 2,46 %, грошових коштів до 3,52 % та зменшилась частка запасів до 26,78 %, зростання частки готової продукції до 17,6 %, та зменшення інших оборотних активів до 0,00 %.

Таблиця 2.6 – Аналіз структури розміщення оборотного капіталу підприємства

Показники	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення за		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%	структурою
1. Сфера виробництва в тому числі:	8560,5	35,96	7281,5	29,25	-1279	-14,94	-6,71
– виробничі запаси*	7827,5	32,88	6668,5	26,78	-1159	-14,81	-6,10
– незавершене виробництво*	728	3,06	613	2,46	-115	-15,80	-0,60
– витрати майбутніх періодів	5	0,02	0	0,00	-5	-100,0 0	-0,02
2. Сфера обігу в тому числі:	15246,5	64,04	17616,5	70,75	2370	15,54	6,71
– готова продукція*	3622,5	15,22	4382,5	17,60	760	20,98	2,39
– грошові кошти	1244	5,23	876	3,52	-368	-29,58	-1,71
– дебіторська заборгованість	9428	39,60	11413	45,84	1985	21,05	6,24
– товари*	947	3,98	945	3,80	-2	-0,21	-0,18
– інші**	5	0,02	0	0,00	-5	-100,0 0	-0,02
Всього оборотний капітал	23807	100,0 0	24898	100	1091	4,58	x

Аналіз використання оборотних коштів здійснено за допомогою даних зі звіту «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз використання оборотних коштів

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	31313	30 548	-765,00	-2,44
2. Середньорічні залишки оборотних коштів, * тис. грн., в т.ч.	р. 1195	23407,5	24106,5	699,00	2,99
2.1. Запаси*		13125	12609	-516,00	-3,93

Продовження таблиці 2.7

2.2. Кошти в розрахунках*	р.1125÷1155	9208	10421	1212,50	13,17
2.3. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції*	Ф № 1 р.1160, 1165	1108,5	1060	-48,50	-4,38
2.4. Інші оборотні активи*	Ф № 1 р.1170, 1190	20	19,5	-0,50	-2,50
3. Кількість днів в періоді	х	360	360	х	х
4. Одноденна виручка, тис. грн..	р. 1 : р. 3	86,98	84,86	-2,13	-2,44
5. Потреба в оборотних коштах одного дня, тис. грн.	р. 2 : р. 3	65,02	66,96	1,94	2,99
6. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Ф № 1 р.1615	3410,00	1906,00	-1504,00	-44,11
7. Коефіцієнт оборотності	р.1 : р.2	1,34	1,27	-0,07	-5,27
8. Коефіцієнт завантаженості	р.2 : р. 1	0,75	0,79	0,04	5,57
9. Тривалість 1 обороту, днів, в т.ч.	р.3 : р.7 або р.2 : р.4	269,11	284,09	14,98	5,57
9.1. В запасах	р.2.1 : р.4	150,90	148,59	-2,30	-1,53
9.2. В коштах в розрахунках	р.2.2 : р.4	105,86	122,80	16,94	16,00
9.3. В грошових коштах	р.2.3 : р.4	12,74	12,49	-0,25	-1,98
9.4. В інших оборотних коштах	р.2.4 : р.4	0,23	0,23	0,00	-0,06
10. Економія (надлишок) оборотних коштів, тис. грн.	абс. відхилення по р.9 ● р.5 за звітний рік	х	29,08	х	х
11. Кредиторська заборгованість, враховуючи економію (надлишок) оборотних коштів при умові роботи заводу на рівні попереднього року, тис. грн.	р.10 ± р.6 за звітний рік	х	1935,08	х	х

Розрахунки, наведені в табл. 2.7, свідчать що ефективність використання оборотних коштів підприємства погіршилась, про що свідчить збільшення тривалості одного обороту на 14,98 дні, за рахунок збільшення коефіцієнта завантаженості на 0,04 і зменшення коефіцієнта оборотності на 0,07. Також негативно слід відзначити збільшення часу перебування оборотних коштів у розрахунках – на 16,94 дні, проте відбулось зменшення перебування оборотних

коштів запасах – на 2,3 дні, в грошових коштах – на 0,25 дні; в інших оборотних коштах значення стали протягом двох років. За даними розрахунками збільшення тривалості обороту на 14,98 дня не дозволяє зекономити грошові кошти у сумі 29,08 тис. грн. Якщо б оборотні кошти використовувались на рівні 2019 року, то кредиторська заборгованість становила б 1935,08 тис. грн.

Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками

Показники	Сума, тис. грн.		
	на початок попереднього року	на кінець попереднього року	на кінець звітного року
1. Власний капітал (1495)	23098	26533	28 089
2. Необоротні активи (1095)	8874	7093	5 548
3. Наявність власних оборотних коштів (1495-1095)	14224	19440	22541
4. Короткострокові кредити банків (1600)	750	0	0
5. Загальна величина джерел формування запасів (ряд. 3 + ряд. 4)	14974	19440	22541
6. Запаси (1100)	13586	12664	12 554
7. Надлишок (+) або нестача (–) власних оборотних коштів(ряд. 3 – ряд 6)	638	6776	9987
Надлишок (+) або нестача (–) загальної величини джерел формування запасів (ряд. 5 – ряд. 6)	1388	6776	9987
Джерела, що послаблюють фінансову напругу (р. 1615)	9051	3410	1906
ип фінансової ситуації на підприємстві	абс. Не ст.	абс. ст.	абс. ст.

За даними табл. 2.8 можна зробити висновок, що на підприємстві склалася абсолютно стійка фінансова ситуація. Адже, всі запаси підприємства покриваються власними оборотними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів, хоча використовує зовнішні джерела коштів для операційної діяльності.

Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	на початок попереднього року	на кінець попереднього року	На кінець звітного року	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії (К _{авт})		0,714	0,872	0,923	більше 0,5
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів (К _ф)		0,401	0,147	0,083	менше 1,0
3. Наявність власних оборотних коштів (ОК _{вл})	1495 – 095	14224	19440	22541,0	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (К _{ман})		0,616	0,733	0,802	0,4...0,6
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами (К _з)		0,606	0,833	0,906	0,1

Значення коефіцієнта автономії впродовж двох років є вищим від норми, що свідчить про незалежність від зовнішніх кредиторів.

На початок попереднього року підприємство залучило на кожну гривню власного капіталу 40 коп., кінець – 15 коп. коштів, а на кінець звітного року – 10 коп., що свідчить про незалежність від зовнішніх фінансових джерел, що позитивно характеризує діяльність підприємства.

Розрахункове значення наявності власних оборотних коштів на початок звітного року збільшується порівняно з попереднім, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Розрахункове значення коефіцієнта маневреності за досліджуваний період знаходиться не в межах норми. Коефіцієнт забезпеченості

оборотних коштів власними оборотними коштами є значно вищим від норми, що свідчить про стійку фінансову ситуацію на підприємстві.

Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу звітнього року показано в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Розрахунок абсолютних показників для аналізу

Показники активу балансу	Сума, тис.грн.		Показники пасиву балансу	Сума, тис. грн.		Платіжний результат, тис. грн.	
	на початок року	на кінець року		на початок року	на кінець року	на початок року	на кінець року
<i>A1</i> –Найбільш ліквідні активи (1160+1165)	1 244	876	<i>П1</i> – Найбільш термінові зобов'язання (1605+1615÷1660++1690+1700)	353 7	190 6	229 3	103 0
<i>A2</i> –Активи, які можна реалізувати швидко (1120÷1155+1190)	941 8	114 52	<i>П2</i> – Короткострокові пасиви (1600+1610)	0	0	941 8	- 114 52
<i>A3</i> – Активи, які можна реалізувати повільно (1100+1110+1170+1200)	1266 9	125 54	<i>П3</i> – Довгострокові пасиви (1500÷1520)	354	435	- 123 15	- 121 19
<i>A4</i> – Активи, реалізація яких пов'язана з труднощами (1095)	709 3	554 8	<i>П4</i> - Постійні пасиви (1495+1665+1525+1526)	265 33	28 089	- 194 40	2254 1
<i>Баланс</i>	3042 4	304 30	<i>Баланс</i>	304 24	304 30	-	-

З табл. 2.10 видно, що баланс підприємства на початок і на кінець року не є абсолютно ліквідним, через те, що: сума найбільш термінових зобов'язань перевищує найбільш ліквідні активи, що є негативним для підприємства:

а) на початок року:

$$A_1 < П_1$$

$$A_2 > П_2$$

$$A_3 > П_3$$

$$A_4 < П_4$$

б) на кінець року:

$$A_1 < П_1$$

$$A_2 > П_2$$

$$A_3 > П_3$$

$$A_4 < П_4$$

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11 – Аналіз ліквідності підприємства за відносними

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			на початок попереднього року	на кінець попереднього року	На кінець звітнього року	
а	б	в	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	$\frac{1195+1200}{1695}$	= 2,0	2,54	6,00	10,63	4,63
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	$\frac{1195+1200-0-1100}{1695}$	1,0	1,07	2,74	5,27	2,52
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{1160+1165}{1695}$	> 0,2 [0,25... 0,35]	0,11	0,32	0,37	0,05

З табл. 2.11 видно, що коефіцієнт покриття поточних зобов'язань усіма поточними активами впродовж двох років спостерігається перевищення нормативного значення, що свідчить про достатній рівень платоспроможності.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності в попередньому та в звітному році є вищим від нормативного значення, проте підвищення даного показника в звітному році свідчить про покращення платоспроможності підприємства.

Впродовж двох років значення коефіцієнта абсолютної ліквідності збільшувалися в межах рівня, наближеного до норми, що свідчить про покращення підприємством грошової платоспроможності. Слід відзначити, що на кінець звітного року, ситуація покращилась.

Висновки до другого розділу

В ТОВ «Чорноморська іграшка» в звітному році порівняно з попереднім погіршилась ефективність використання оборотних коштів підприємством, про що свідчить збільшення тривалості одного обороту на 1,94 днів, а також зменшення коефіцієнту оборотності в звітному році порівняно з попереднім на 0,07.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показав, що:

– збільшення значення коефіцієнта автономії на 0,05 в звітному році свідчить про покращення стійкості та стабільності підприємства;

– зменшення коефіцієнта співвідношення залучених та власних коштів на 0,06 свідчить про зростання залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування;

– коефіцієнт маневреності власного капіталу збільшився на 0,07, що свідчить про збільшення власного оборотного капіталу, що позитивно характеризує діяльність підприємства;

– коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами збільшився на 0,07, що свідчить про збільшення частки оборотних коштів.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про:

– збільшення коефіцієнта поточної ліквідності на 4,63 свідчить про те, що хоча значення коефіцієнта є нижчим від нормативного, платоспроможність підприємства дещо покращилась на кінець звітнього року;

– значення коефіцієнта швидкої ліквідності є нижчим від нормативного, проте збільшення його на 2,52 свідчить про покращення швидкої платоспроможності підприємства;

– коефіцієнт абсолютної ліквідності протягом останніх двох років є в межах нормативного значення, що свідчить про стабільну ситуацію на підприємстві із платоспроможністю.

Аналіз грошових потоків підприємства показав, що залишок коштів на початок року в звітному році збільшився на 271 тис. грн., що стосується чистого руху грошових коштів, то він зменшився в звітному році порівняно з попереднім, на що негативно вплинуло зменшення коштів від інвестиційної діяльності на 2984 тис. грн. Що стосується залишку коштів на кінець року, то в звітному році ця сума збільшилась на 910 тис. грн., що позитивно характеризує діяльність підприємства.

В цілому, можна сказати, що на підприємстві склалася доволі стійка фінансова ситуація.

3. МЕТОДОЛОГІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ В КАСІ ТА НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ НА ТОВ «ЧОРНОМОРСЬКА ІГРАШКА»

3.1 Модель організації бухгалтерського обліку на підприємстві

Єдина система обліку на підприємстві забезпечується трьома нерозривно пов'язаними видами обліку: оперативним, статистичним та бухгалтерським.

Оперативний облік включає фіксацію та аналіз щоденних операцій та подій внутрішнього виробничого процесу. Це важливий інструмент для підтримки ефективності та контролю за рутинними бізнес-операціями.

Статистичний облік - це систематичний процес, що включає регулярне збирання та аналіз масових кількісних та якісних явищ та закономірностей загального розвитку в конкретних умовах місця та часу. Цей процес охоплює широкий спектр діяльностей, таких як перепис наявності обладнання, визначення середньої заробітної плати працівників за різними категоріями, аналіз кількості та якості виробленої продукції, використання робочого часу та статистичний аналіз чисельності населення. На основі отриманих даних визначаються різноманітні кількісні та якісні показники роботи підприємства. Спостереження, групування, обчислення середніх і відносних величин, побудова рядів динаміки та аналіз є невід'ємною частиною статистичного обліку. Загалом, статистичний облік є системою для узагальнення та контролю масових явищ, які мають загальнодержавний характер.

Бухгалтерський облік є ключовим компонентом системи обліку і включає в себе ведення фінансової звітності та контроль за грошовими потоками на підприємстві. Він ґрунтується на ретельному фіксуванні усіх етапів господарських процесів та проведенні періодичних інвентаризацій. Це забезпечує виявлення та ефективне використання потенційних резервів підприємства з метою зниження вартості виробництва продукції (робіт, послуг).

[43]

Ці три види обліку взаємодіють для створення комплексної системи, яка допомагає підприємству вирішувати завдання ефективного управління, відстежування фінансового стану та аналізу стратегічних можливостей. Успішне використання цих видів обліку дозволяє підприємству приймати обґрунтовані рішення та адаптуватися до змін в середовищі бізнесу.

У ТОВ «Чорноморська іграшка» бухгалтерський облік здійснюється відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та положень(стандартів) бухгалтерського обліку.

Основними умовами правильної організації бухгалтерського обліку є використання найбільш раціональних форм методів обліку підвищення його технічного озброєння. Основними принципами бухгалтерського обліку є: обачність, послідовність, повне висвітлення, автономність, безперервність, нарахування та відповідність доходів та витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдине грошове вираження, періодичність.

Бухгалтерський облік відтворює усі етапи виробництва на підприємстві, дозволяючи детально відслідковувати зміни, які сталися у виробництві. Шляхом аналізу загальних витрат визначається собівартість продукту. Такий підхід контролює виробництво та ефективність підприємства. Система бухгалтерського обліку включає в себе:

- Ведення обліку та складання балансу;
- Здійснення розрахунків;
- Збір статистичних даних;
- Розробку планів.

Бухгалтерський облік відображає весь процес виробництва на підприємстві, дає можливість простежити за змінами, які відбуваються у виробництві; враховуючи сукупність витрат, знаходиться собівартість продукту,

що виробляється. Таким чином контролюється продуктивність та прибутковість всього підприємства ТОВ «Чорноморська іграшка».

З метою ведення процесу неперервної реєстрації фактів господарської діяльності та виконання обліково-аналітичних процедур у ТОВ «Чорноморська іграшка» створено бухгалтерську службу.

Склад бухгалтерської служби ТОВ «Чорноморська іграшка» наведено на рис. 3.1, а їх функціональні обов'язки в табл. 3.1.

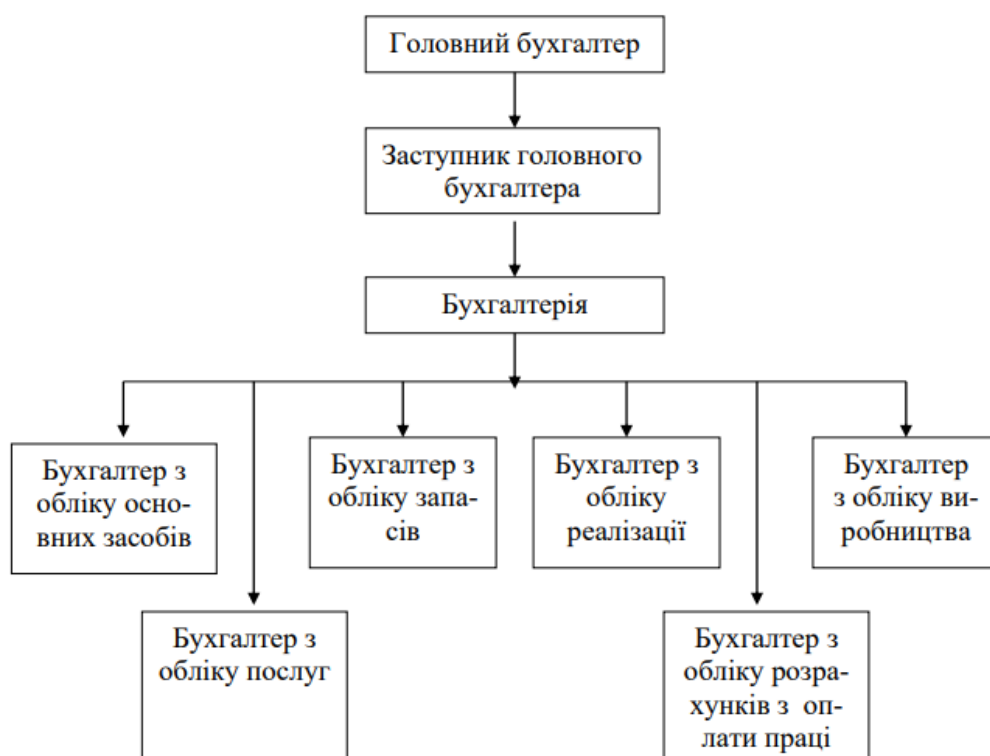

Рисунок 3.1. Структура бухгалтерської служби ТОВ «Чорноморська іграшка»

Таблиця 3.1 - Склад та розподіл обов'язків бухгалтерської служби ТОВ «Чорноморська іграшка»

У 1980-х роках з'явилася популярність електронних таблиць, і такі програми, як Microsoft Excel, стали інструментом фінансового аналізу та звітності. У цю епоху також з'явилися такі бухгалтерські програми, як

QuickBooks і Peachtree, які оптимізували такі завдання, як ведення бухгалтерського обліку та нарахування заробітної плати.

Посада	Скорочений зміст службових обов'язків
Головний бухгалтер	Загальне керування обліком та звітністю. Організовує контроль та ревізію у підрозділах. Перевіряє та підписує первинну та річну бухгалтерську документацію. Веде облік валових витрат та валових доходів підприємства. Облік ЗЕД підприємства. Облік розрахунків з постачальниками послуг. Облік валютних операцій та розрахунків по податках та платежах. Укладає та надає фінансову, статистичну та по-податкову звітність підприємства.
Заступник головного бухгалтера	<p>Приймає та обробляє звіт ділянки жесєдруку. Веде облік витрат за рахунками 23, 25,26, 91, 92, 93, 94. Складає періодичну та бухгалтерську звітність по виробництву. Веде облік за розрахунками 10, 11, 12,13, 15, 22. Нараховує амортизацію ОЗ. Веде облік за рахунками 361, 362.</p> <p>Забезпечує складання оперативно-статистичної та бухгалтерської звітності по реалізації продукції. Веде облік розрахунків з покупцями.</p>
Бухгалтер матеріального відділу та обліку грошових коштів	Веде облік матеріалів на підприємстві. Складає оборотні відомості за матеріальними рахунками 20,28 та ін. Веде облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Складає та обробляє відомості по рахункам 63,372. Веде облік грошових коштів за рахунками 301,311,333.
Бухгалтер з обліку реалізації і розрахунків з покупцями	Веде облік реалізації готової продукції, товарів, надання послуг, реалізації оборотних та необоротних активів резидентам та нерезидентам по кожному покупцеві та виду продукції. Здійснює облік розрахунків з покупцями за рахунком 361. Забезпечує складання оперативно- статистичної та бухгалтерської звітності по реалізації продукції.
Бухгалтер з обліку виробництва	Приймає та обробляє звіт ділянок заготівельного, термопластавтоматів, екструдерного, флексодруку, перемотки рулонів туалетного паперу. Веде облік матеріалів за субрахунками рахунку 20 та виробництва за рахунками 23, 25, 26 за вказаними ділянками.
Бухгалтер з обліку розрахунків по оплаті праці - касир	<p>Приймає готівкові грошові кошти і оформлює касові документи. Веде облік на рахунку 301.</p> <p>Приймає і видає готівку, веде касову книгу, складає реєстри депонованих сум, складає звіт по касі.</p> <p>Складає платіжні відомості на оплату праці. Складає зведені відомості обліку праці та заробітної плати. Оформляє звітність до органів соціального страхування. Складає довідки про суми нарахованої заробітної плати.</p>

Метою здійснення податкового обліку на ТОВ "Чорноморська іграшка" є надання повної та достовірної інформації державі, представленої податковими органами. Це забезпечує точне визначення сум податків та зборів, а також контроль за їх своєчасною сплатою, спрямовано на поповнення бюджету та забезпечення фінансових потреб держави у виконанні її функцій. Завершальною метою податкового обліку є формування звітності, що слугує джерелом інформації про хід та результати діяльності платника податків за конкретний період. Державна фіскальна служба України визначає систему показників звітності, встановлює порядок їх розробки та формування. [52]

Основними завданнями системи податкового обліку на ТОВ "Чорноморська іграшка" є:

- Забезпечення своєчасної та повної реєстрації всіх господарських операцій підприємства з відображенням податкового кредиту та податкових зобов'язань.
- Точне і своєчасне визначення сум податків та зборів (обов'язкових платежів), які підприємство повинно сплатити в бюджет на всіх рівнях.
- Невідкладне складання та подання податкової звітності.
- Своєчасна сплата всіх податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів на різних рівнях.
- Здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства та нормативно-правових документів, які регулюють порядок ведення податкового обліку та складання податкової звітності.

У відповідності до Наказу «Про єдину облікову політику ТОВ «Чорноморська іграшка» обов'язки з ведення бухгалтерського обліку покладаються на бухгалтерську службу підприємства на чолі з головним бухгалтером.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій у ТОВ «Чорноморська іграшка» є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій, які наведені на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 - Реєстрація інформації в первинних і зведених регістрах

Облік у ТОВ «Чорноморська іграшка» вже автоматизовано, тобто використовується комп'ютерна форма бухгалтерського обліку, за допомогою програми 1-С «Бухгалтерія». Програма включає в себе такі компоненти як: «Розрахунок зарплати», «Облік основних засобів», «Облік нематеріальних активів» та інші. Така структура програми дозволяє функціонувати кожній з компонент окремо та в комплексі з іншими. При сітьовому застосуванні це дає цілісність обліку та його безперервність із одночасним збереженням певного рівню самостійності й незалежності.

3.2 Теоретична складова імплементації діджитал-технологій

Світ бухгалтерського обліку, який колись був синонімом жорстких електронних таблиць і постійних процедур, зазнає величезних змін. Керуючись невинним прогресом технологій і постійно змінюваними вимогами динамічного бізнес-ландшафту, бухгалтерські фірми та внутрішні бухгалтерські відділи впроваджують нову парадигму: гнучкі технології.

Хоча традиційні системи бухгалтерського обліку є міцними та надійними, їм часто важко адаптуватися до швидких змін, які визначають сучасне бізнес-середовище. Складні нормативні акти, податкові кодекси, що розвиваються, і розвиток міжнародного бізнесу вимагають системи, яка може діяти в ногу з часом. Тут на допомогу приходять гнучкі технології, які пропонують набір інструментів і платформ, призначених для адаптації та масштабованості.

Гнучкий арсенал технологій для бухгалтерів величезний і постійно зростає. Хмарні облікові платформи з доступом у реальному часі та автоматичними оновленнями усувають потребу в громіздкій установці та ручному введенні даних. Роботизована автоматизація процесів (RPA) знімає з людських плечей такі повторювані завдання, як введення даних і узгодження, звільняючи дорогоцінний час для аналізу вищого рівня та прийняття рішень. Алгоритми штучного інтелекту (ШІ) і машинного навчання (ML) досліджують величезні набори даних, виявляючи приховані закономірності та інформацію, яку традиційні методи можуть пропустити. Ці технології в поєднанні з безпечним шифруванням даних і контролем доступу створюють динамічну та стійку облікову екосистему [54].

Але простого впровадження цих технологій недостатньо. Чітко визначена методологія має вирішальне значення для повного використання їх потенціалу. Ось кілька ключових кроків:

- Оцінка потреб. Почніть з визначення конкретних проблемних точок і областей, де найбільше потрібна гнучкість. Можливо ваше підприємство бореться з дотриманням термінів чи ручні процеси знижують продуктивність? Розуміння проблем є першим кроком до пошуку правильних рішень.

- Вибір технологій. Ринок пропонує запаморочливий набір гнучких варіантів технологій. Уважно оцінюйте різні платформи та інструменти, враховуючи такі фактори, як інтеграція з існуючими системами, масштабованість і простота використання. Пілотні проекти можуть бути неоціненними для оцінки придатності перед повномасштабним впровадженням.

- Управління змінами. Технологія – це лише одна частина впровадження. Успішний результат вимагає підтримки з боку всіх зацікавлених сторін, від вищого керівництва до персоналу на першому місці. Комплексні навчальні програми, чіткі канали зв'язку та постійна підтримка є важливими для подолання опору та виховання культури сприйняття змін.

– Переваги поза цифрами. Переваги гнучких технологій виходять далеко за рамки простого підвищення ефективності. Вони дають змогу групам бухгалтерів стати стратегічними партнерами всередині організації, пропонуючи інформацію в реальному часі та рекомендації на основі даних, які можуть стати основою для прийняття важливих бізнес-рішень [46].

Крім того, автоматизовані процеси та аналітика на основі штучного інтелекту зводять до мінімуму людські помилки, що сприяє підвищенню точності та відповідності.

Застосування великих масивів даних та контроль грошових коштів тісно взаємопов'язані, адже їхня роль – забезпечення ухвалення ефективних управлінських рішень. Науковці визначають такі основні характеристики сучасної фінансової інформації [3]:

- 1) значний обсяг;
- 2) різноманітність джерел та багатовимірних полів даних;
- 3) достовірність (з метою забезпечення якості інформації та надійного прогнозування за допомогою великих масивів даних);
- 4) швидкість (частота формування та одержання інформації);
- 5) важливість (слід усвідомлювати, що можна одержати значні економічні вигоди від обробки, трансформації та аналізу фінансової інформації)

Цифровізація економічних процесів дозволила використовувати не лише якісно нові формати взаємодії, але і висунула певні вимоги до ідентифікації об'єктів обліку та аналізу, структуризації інформації з використанням хмарних технологій у рамках контролю грошових коштів, її орієнтацією на підтримку адміністративних рішень.

Компоненти системи обліку, які переживають найбільші трансформації внаслідок цифрової економіки, включають: технології отримання необхідної інформації, процеси зберігання та обробки даних, передача інформації користувачам, контроль грошових потоків, стратегії систематизації інформації.

Очевидно, що всі організації унікальні за своєю фінансово-господарською діяльністю. При цьому прогрес у розробці програмних рішень для цифровізації бухгалтерського обліку пов'язаний з тим, що поряд із галузевою специфікою є можливість виокремити завдання, спільні для організацій різних видів діяльності. Інтелектуальні системи автоматизації, призначені для управління фінансово-господарською діяльністю організацій, представляють верхній рівень в ієрархії систем управління, впливаючи на ключові аспекти її бізнес-діяльності, такі як виробництво, планування, фінанси та облік, закупівлі та управління персоналом, продажі, запаси управління, ведення замовлення на виготовлення та доставку продукції, надання послуг. Такі системи створюються для забезпечення керівництва інформацією для прийняття управлінських рішень, а також для створення інфраструктури електронного обміну даними між організацією та контрагентами [4].

У умовах цифрової трансформації національної економіки, інформація стає ключовим фактором конкурентоспроможності підприємств. Збір, систематизація та обробка даних дозволяють отримувати цінні відомості для використання у економічних процесах. Однак цифрова трансформація не обмежується лише новими технологіями; все більше акцентується на важливості здатності спеціалістів оцінювати та аналізувати результати, отримані від використання спеціалізованих комп'ютерних програм, і розробляти на їх основі ефективні стратегічні рішення. Отже, ефективним напрямом у майбутньому може стати поєднання технологічних новацій, таких як блокчейн, штучний інтелект та обробка великих обсягів даних, і професійних навичок фахівців з обліку і оподаткування. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації суспільно-економічних відносин пов'язаний із використанням ІТ-інструментів і технологій, спрямованих на подолання недоліків існуючої облікової системи. [3].

Наразі є декілька основних технологій цифровізації процесів контролю грошових коштів підприємств:

Облікові інформаційні системи (ОІС) - це комплекс програмних та апаратних засобів, призначених для автоматизації обліку на підприємстві. ОІС дозволяють обробляти великі обсяги інформації, швидко і точно формувати звітність, а також проводити аналіз господарської діяльності підприємства.

Основні переваги застосування ОІС:

- Економія часу та коштів. ОІС автоматизують багато ручних операцій, що дозволяє звільнити працівників для виконання більш важливих завдань.
- Економія часу та коштів. ОІС автоматизують багато ручних операцій, що дозволяє звільнити працівників для виконання більш важливих завдань.
- Поліпшення якості аналізу. ОІС надають доступ до широких аналітичних можливостей, що дозволяє приймати більш ефективні управлінські рішення [3].

Розширена мова фінансової, управлінської, податкової звітності різних сфер бізнесу (Extensible Business Reporting Language (XBRL)) - це стандартизована мова, призначена для представлення фінансової звітності в електронному вигляді. XBRL дозволяє обробляти і аналізувати фінансову звітність в автоматизованому режимі, що значно підвищує її ефективність.

Основні переваги застосування XBRL:

- Уніфікація формату звітності. XBRL забезпечує уніфікований формат звітності для різних країн і галузей економіки.
- Автоматизація обробки звітності. XBRL дозволяє автоматизувати процес обробки звітності, що значно скорочує час і витрати.
- Покращення якості звітності. XBRL дозволяє підвищити якість звітності, зменшивши кількість помилок.

«Хмарні технології» обчислення, облікові операції, що базуються на хмарах (Cloud Computing) - це технології, які дозволяють підприємствам отримувати доступ до програмних і апаратних ресурсів через Інтернет. Хмарні технології дозволяють підприємствам економити на закупівлі та обслуговуванні

ІТ-інфраструктури, а також підвищити гнучкість і масштабованість облікової системи.

Основні переваги застосування хмарних технологій:

- Економія витрат. Хмарні технології дозволяють підприємствам економити на закупівлі та обслуговуванні ІТ-інфраструктури.
- Підвищення гнучкості. Хмарні технології дозволяють підприємствам швидко і легко масштабувати облікову систему в залежності від потреб.
- Покращення доступності. Хмарні технології дозволяють співробітникам отримувати доступ до облікової системи з будь-якого місця, де є Інтернет.

Блокчейн систематизація та ефективний контроль за інформацією (Blockchain Technology) - це технологія, що дозволяє зберігати інформацію в децентралізованій мережі. Блокчейн можна використовувати для забезпечення безпеки, цілісності та прозорості інформації.

Основні переваги застосування блокчейну:

- Безпека. Блокчейн забезпечує високий рівень безпеки інформації, оскільки дані зберігаються в децентралізованій мережі.
- Цілісність. Блокчейн забезпечує цілісність інформації, оскільки дані не можуть бути змінені без змінення всіх попередніх блоків.
- Прозорість. Блокчейн забезпечує прозорість інформації, оскільки всі транзакції зберігаються в відкритому реєстрі.

Електронний документообіг (Electronic Document Management (EDM)) - це технологія, що дозволяє зберігати та обмінюватись документами підприємства онлайн. EDI використовується для автоматизації обміну інформацією між підприємствами і в середині підприємства, що дозволяє економити час і витрати.

Основні переваги застосування EDM:

- Економія часу і витрат. EDM дозволяє автоматизувати обмін інформацією між підприємствами, що значно скорочує час і витрати.

– Підвищення ефективності. EDM дозволяє підвищити ефективність бізнес-процесів, що призводить до зростання прибутку.

– Покращення контролю. EDM дозволяє поліпшити контроль за обміном інформацією, що знижує ризик помилок і шахрайства.

Всі перераховані технології мають потенціал для значного підвищення ефективності та налагодження процесу контролю грошови коштів підприємств. Однак для успішного впровадження цих технологій необхідно провести ретельну оцінку потреб підприємства та розробити відповідну стратегію.

Для контролю за формуванням фінансових результатів організації в цифровій економіці пропонується їх аналізувати, причому аналіз будується на знанні економічної природи та закономірностей функціонування фінансових відносин, обробці різноманітних даних про витрати та доходи комерційних організацій. , що потребує відповідного гнучкого програмного забезпечення.

До прямих методів відносяться методи, засновані на відношенні доходів і витрат організації, що включаються в собівартість продукції. Якщо вся інформація про доходи та витрати для декларації з податку на прибуток та складання «Звіту про фінансові результати» формується в єдиних бухгалтерських програмах, то процес бюджетування на багатьох підприємствах продовжує здійснюватися традиційними методами, що часто призводить до невідповідності даних фінансового, управлінського та податкового обліку [4].

З цієї точки зору раціональне планування виробничих витрат і проблеми пошуку шляхів їх оптимального балансування, що враховує галузеву специфіку виробництва, відіграють важливу роль у фінансово-господарській діяльності організацій цифрової економіки, розвиток яких диференційовано впливає на різні елементи доходів і витрат, а також на ступінь їх впливу на кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства. Наприклад, склад і вартість матеріально-енергетичних ресурсів найбільше піддаються впливу зовнішніх факторів, що зумовлює необхідність пошуку інформації про зовнішніх підрядників і розвитку договірних відносин з ними через джерела Інтернету.

3.3 Імплементация діджитал технологій на підприємстві

У минулому розділі було коротко описана одна з цифрових технологій - а саме Електронний обмін даними Електронний документообіг (Electronic Document Management (EDM)). При аналізі діяльності ТОВ «Чорноморська іграшка» було виявлено, що підприємство має велику купу як зовнішніх так і внутрішніх документів, які можна було б систематизувати за допомогою саме такої технології.

В епоху цифрової трансформації паперові документи швидко стають пережитками минулої епохи. Однак для бухгалтерських функцій ця зміна означає більше, ніж просто зручність; це революція в ефективності, точності та, зрештою, у тому, як компанії отримують інформацію зі своїх даних. Системи електронного документообігу (EDM) більше не є нішевими рішеннями, вони стають джерелом життя сучасної бухгалтерської та аналітичної практики.

Рахунки-фактури, квитанції, контракти та фінансові звіти зберігаються не в запиленних шафах, а в безпечному централізованому сховищі, доступному будь-де та будь-коли. Це реальність, яку відкриває EDM. Документи скануються, оцифровуються та індексуються, що робить їх миттєвими для пошуку та відновлення. Більше ніяких втрачених документів, пропущених термінів або втрачених годин на пошуки в картотеках.

Переваги для бухгалтерського обліку є миттєвими та глибокими. Схильний до помилок ручний ввід даних відходить у минуле. Рахунки-фактури автоматично розпізнаються та імпортуються в бухгалтерське програмне забезпечення, усуваючи втомливі натискання клавіш і людські помилки. Відстеження витрат стає нескладним, квитанції автоматично розподіляються за категоріями та пов'язуються з відповідними рахунками. Завдяки доступу до документів у режимі реального часу бухгалтери можуть швидше закривати книги, покращувати управління грошовими потоками та створювати точні звіти з безпрецедентною швидкістю.

Відповідність нормативним вимогам є критично важливим аспектом управління фінансами, а системи EDM забезпечують надійну основу для забезпечення дотримання відповідних стандартів. Ці системи часто містять функції журналу аудиту, пропонуючи прозору та відстежувану історію фінансових операцій. Це не тільки сприяє дотриманню нормативних вимог, але й спрощує процес аудиту, заощаджуючи час і ресурси на оцінку методів управління грошовими коштами.

Але вплив EDM виходить далеко за межі простої автоматизації. Розширені можливості пошуку дозволяють бухгалтерам аналізувати тенденції в різних типах документів і відділах, виявляючи аномалії, визначаючи області для зниження витрат і навіть прогнозуючи майбутні результати. У полі управління грошовими коштами точність має першорядне значення, оскільки розбіжності можуть мати далекосяжні наслідки. Інтеграція EDM гарантує стабільну точність фінансових даних, сприяючи прозорості та довірі до бухгалтерського процесу. EDM надає єдине джерело правдивих фінансових даних, забезпечуючи послідовність і точність для аналізу.

Однак впровадження надійної системи EDM вимагає ретельного розгляду. Безпека та відповідність вимогам мають першочергове значення, а також суворий контроль доступу та заходи шифрування даних. Інтеграція EDM з існуючим обліковим та аналітичним програмним забезпеченням має вирішальне значення для забезпечення безперебійного потоку даних і уникнення відокремленої інформації. Але подолання цих труднощів варте винагороди.

Підсумовуючи, EDM – це не лише керування документами; це про управління життєвою силою сучасного бізнесу – даними. Подолаючи розрив між папером та інформацією, EDM дає змогу бухгалтерам і аналітикам трансформувати свої функції з реактивного ведення записів на проактивне формування розуміння. Це зміна парадигми, яка відкриває нову еру ефективності, точності та прийняття рішень на основі даних.

Після аналізу аналогів сервісів електронного документообігу на українському ринку була обрана система Schrif. Зазначу, що програма використовується для внутрішнього зберігання документів та передачею документів іншим контрагентам. Це оптимальний спосіб почати оцифровувати вже наявні документи та переходити на цифровий варіант документації на перших етапах

Розглянемо її функціонал та інтерфейс.

Головна сторінка сервісу представляє (рис. 3.3) собою набір активних задач на підприємстві. Крім електронного документообігу цей сервіс так само надає нам контроль над продуктивністю працівників, ми маємо можливість відстежувати протерміновані задачі і т.д.

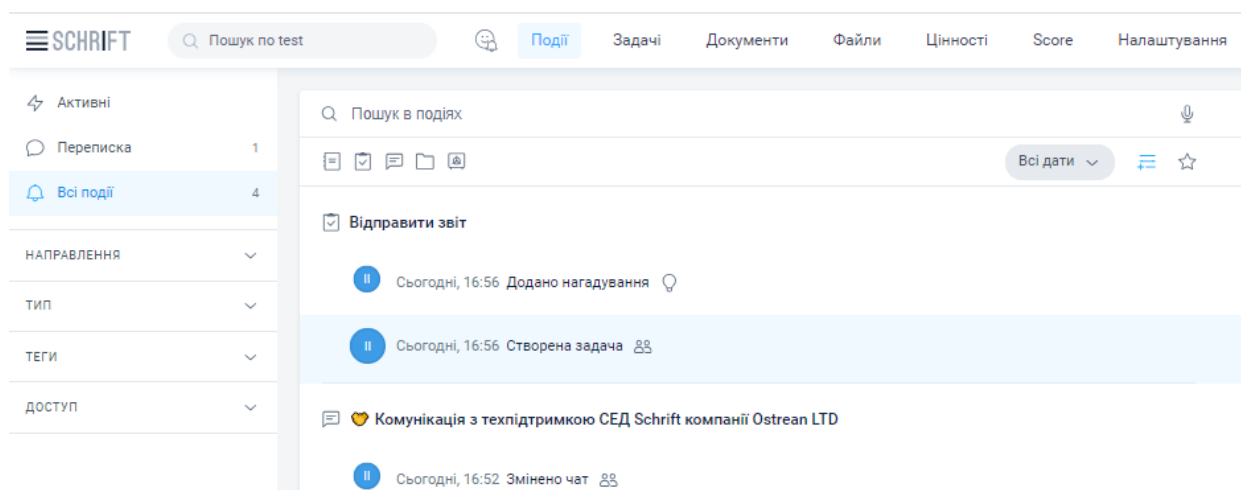

Рисунок 3.3 - Головна сторінка сервісу

Як ми можемо бачити на головній сторінці відображаються абсолютно всі останні дії співробітників всередині системи. На рис. 2. видно як сьогодні була створена задача Надіслати звіт, та додано нагадування співробітнику який повинен це зробити.

Як же створюються задачі, документи та інші пункти?

По-перше ми повинні знайти меню "Створити" (рис 3.4).

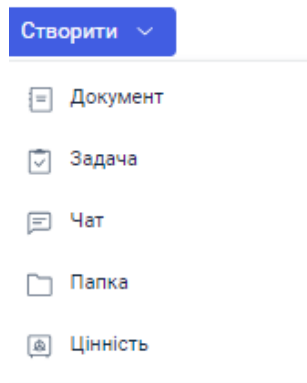

Рисунок 3.4. - Меню створення

Бачимо що ми можемо створювати документи, задачі, чати, папки та цінності. При створенні документа ви обираєте його тип. Ви можете створювати внутрішні, вхідні та вихідні документи (рис. 3.5).

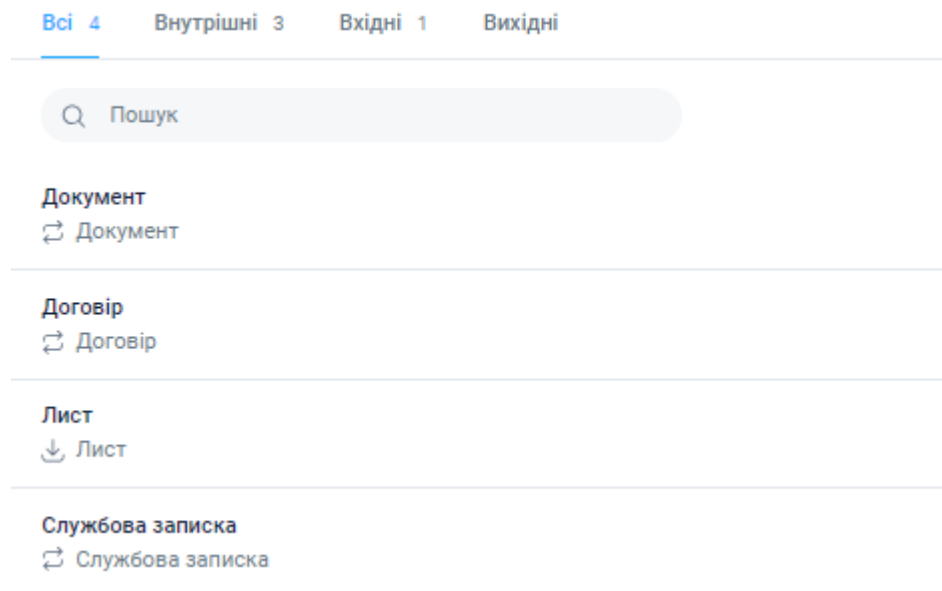

Рисунок 3.5 - Створення документа

Наступним кроком буде створення самого документа (рис. 3.6). Для приклада ми обрали документ типу “Договір”. Створення документу складається з таких полей як: тема, опис, вкладені документи (файли) які потрібно підписати, підписи та погодження, реєстрація та розсилка листа.

Договір

Тема*

Опис

Файли, які підписуються 1

Перетягніть файли сюди, [завантажте](#) або виберіть з існуючих

 Картка документа

Підписи та погодження +

Етап	Тип	Підписант
1	Підпис	 ІІ.

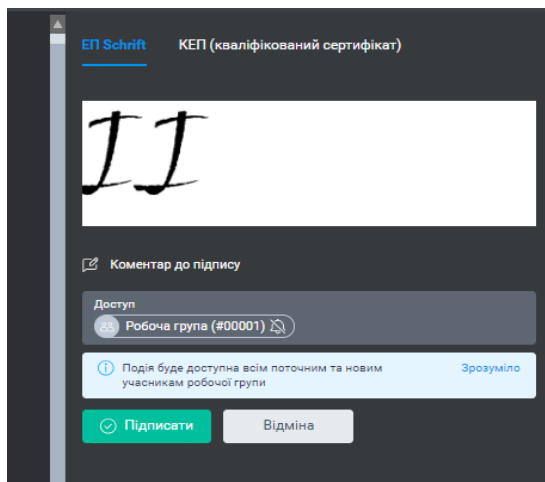
Реєстрація **автоматично** ▾

Журнал реєстрацій*
01 Внутрішні документи ▾

Розсилка +
Не запланована

Рисунок 3.6 - Створення договору

Такий процес створення документів є максимально швидким способом документообігу. Щодо безпеки документів, в процесі підписання документів ви повинні використовувати КЕП (Кваліфікований сертифікат). На рис. 3.7 можна побачити як це виглядає в тестовій версії сервісу.

3.7 – Електронне підписання документу

Також є можливість створення задач на виконання (рис. 3.8), що є зручним інструментом для внутрішнього менеджменту та контролю. При створенні задачі ви обираєте відповідального за цю задачу, термін, рівень пріоритету та можете поставити нагадування.

The screenshot shows a 'Створити нову задачу виконання' (Create new task) form. At the top, there is a dropdown menu set to 'Чернетка' (Draft) and a checkbox for 'Високий пріоритет' (High priority) which is currently unchecked. Below this is a 'Тема*' (Topic) field. The 'Відповідальний*' (Responsible) field is set to 'Пошук' (Search), with a calendar icon and the text 'Термін виконання не встановлений' (Execution date not set). A dropdown menu for assigning a user is open, showing 'І.І. (Призначити мене) директор' (I.I. (Assign me) director) and '+ Співробітник' (+ Employee). Below the dropdown is an 'Опис' (Description) field. At the bottom, there is a 'Нагадування +' (Reminders) section with the text 'Додайте нагадування, щоб не забути вчасно виконати або проконтролювати важливі справи' (Add reminders so you don't forget to complete or control important matters in time). At the very bottom, there are icons for a tag, a plus sign, a link, and a gear, and a 'Створити' (Create) button.

Рисунок 3.8 - Створення нової задачі.

Всі документи зберігаються на вкладці сервісу “Документи” (рис. 3.9). Ви можете сортувати їх по типу, даті та використовувати швидкий пошук.

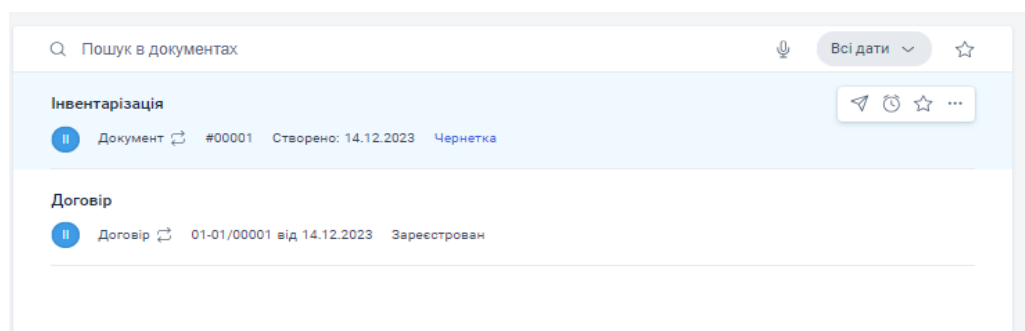

Рисунок 3.9 - Панель документів

Максимально простий інтерфейс системи робить його інтуїтивно зрозумілим кожному, що дуже важливе при впровадженні нових технологій.

Ми ознайомились з основними пунктами інтерфейсу, на жаль в тестовій версії неможливо спробувати весь функціонал, але давайте окреслимо які переваги має ця система для підприємства.

Швидкий обіг документів охоплює такі функціональності, як копіювання та використання шаблонів документів, автоматична передача на підпис, реєстрація та розсилка документів. Також передбачено можливість узгодження та підписання за допомогою факсимільного підпису Schrift або кваліфікованого електронного підпису.

Система дозволяє створювати зв'язки між об'єктами та шукати інформацію за будь-якими критеріями. Також передбачено підготовку проектів документів і створення файлів, використовуючи засоби системи. Крім того, в системі можна переглядати понад 100 форматів файлів і працювати з різними версіями файлів.

Система забезпечує контроль за збереженням важливих матеріальних цінностей компанії.

Система також надає зручне рішення для управління проектами та завданнями

- використання інтегрованої методології «Getting Things Done»
- лінія завдань для оптимізації робочого процесу та управління часом
- можливість зв'язувати завдання з документами допомагає залишатися в контексті всієї необхідної інформації
- використання тегів для завдань і документів розширює можливості багатовимірного пошуку
- керування статусом і пріоритетом завдань
- швидка фільтрація за відповідальними та учасниками
- ефективна система нагадувань за завданнями

Що не менш важливо при роботі з документацією особливо в сфері обліку та аудиту це робота з контрагентами. Система надає такі зручні рішення:

- зручний і безпечний канал комунікацій із контрагентами
- підписання КЕП, збереження та зручний пошук електронних документів
- налаштування прав зовнішніх комунікацій для співробітників
- надання можливості підписувати документи в гостьовому режимі контрагентам, які не використовують Schrift
- організація доступу до документів за гостьовими посиланнями різного типу

По результатам огляду нашої тестової системи можна побачити що сервіси електронного документообігу є дуже зручним та доволі простим засобом зберігання та передачі інформації. Великим плюсом є можливість дистанційної роботи співробітників. Будь хто з підприємства може підписати і відправити документи, все що буде потрібно це пристрій та інтернет.

Звичайно у переході до такого методу передачі та зберігання документів є і свої ризики.

Перехід від звичних паперових процесів до нової цифрової системи може зустрітися з опором. Страх перед змінами, незнайомість із технологіями та занепокоєння щодо безпеки роботи можуть створити величезну перешкоду для усиновлення. Для вирішення цієї проблеми треба розвивати культуру відкритого спілкування та прозорості. Залучайте співробітників до процесу прийняття рішень, забезпечувати всебічне навчання та підтримку та підкреслювати довгострокові переваги EDM, такі як покращена точність, ефективність і можливості кар'єрного зростання.

Міграція та інтеграція даних також є значною проблемою яка може стати на шляху. Переведення існуючих паперових документів у цифровий формат та інтеграція нової системи з існуючим програмним забезпеченням бухгалтерського обліку може бути складним і тривалим процесом. Співпрацюйте з досвідченими консультантами, які можуть розробити

індивідуальний план міграції даних, забезпечуючи цілісність даних і мінімізуючи збої в поточних операціях. Використовуйте передові технології сканування та індексування, щоб автоматизувати процес і забезпечити точність даних.

Орієнтуватися в морі постачальників електронної цифрових технологій та вибирати правильну систему для ваших конкретних потреб може бути складним завданням. В цій роботі була представлена одна з найзручніших та найфункціональніших систем електронного документообігу, але перед тим як впроваджувати системи у робочий процес треба провести ретельне дослідження, порівняти характеристики та функції та визначити пріоритети інтеграції з існуючим програмним забезпеченням під ваші персональні потреби. Шукайте постачальника з хорошою репутацією щодо обслуговування та підтримки клієнтів. Також проведіть пілотне тестування системи з невеликою групою користувачів перед повномасштабним впровадженням.

Впровадження EDM — це не просто технологічне рішення, це означає культурну зміну в організації. Вирішуючи проблеми з гнучкістю, бухгалтерські команди можуть розкрити справжній потенціал EDM. Це шлях трансформації, який веде до безпаперового майбутнього, де дані вільно поширюються, розуміння стає легкодоступним, а бухгалтерський облік перетворюється з функції бек-офісу на стратегічний двигун успіху організації.

Висновок до третього розділу

Великим плюсом є те, що підприємство вже автоматизувало свій облік за допомогою програми 1-С «Бухгалтерія», версія 8.0. Програма включає в себе такі компоненти як: «Розрахунок зарплати», «Облік основних засобів», «Облік нематеріальних активів» та інші.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій у ТОВ «Чорноморська іграшка» є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

Під час аналізу було виявлено, що ТОВ «Чорноморська іграшка» як і інші підприємства має в обороті дуже багато паперової документації, саме тому при виборі засобу для впровадження інформаційних технологій на підприємство було обрано саме система електронного документообігу.

Однією з ключових переваг електронного документообігу є його здатність забезпечити швидкий та безпечний обмін інформацією між підприємствами та їхніми контрагентами. Використання електронних рахунків, накладних та інших документів спрощує процес взаємодії, виключаючи необхідність фізичного обміну паперовими документами. Це, в свою чергу, прискорює швидкість обробки та здійснення розрахунків, контролю грошових коштів, зменшуючи можливість помилок та невірностей у процесі.

Крім того, електронний документообіг створює умови для зберігання інформації в цифровому форматі, що дозволяє легко створювати електронні бази даних та здійснювати аналітичні операції на основі накопичених даних.

Важливо відзначити, що електронний документообіг дозволяє підприємствам впроваджувати електронні системи управління з партнерами, що означає швидшу обробку транзакцій, швидший аудит і покращений доступ до фінансових даних. Це включає в себе автоматизацію процесів обробки рахунків, автоматичне визначення розрахункових сум та умов оплати, що дозволяє ефективніше ведення фінансового обліку.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Облік та контроль коштів в касі та на поточних рахунках зазнає глибоких змін через стрімкий розвиток цифрових технологій створює як виклики, так і можливості, вимагаючи від компаній адаптації та застосування нових методів організації та контролю. Всі ці фактори підкреслюють сильний трансформаційний вплив діджитал-технологій на управління фінансами. Інтеграція передових технологій переосмислила весь процес бухгалтерського обліку та фінансового контролю, викликавши зміну парадигми в тому, як організації керують своїми коштами.

Отримані результати у роботі свідчать про досягнення визначеної мети і виконання завдань дослідження та дають змогу сформулювати наступні висновки:

1. Впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік призвело до підвищення ефективності та точності фінансових процесів. Автоматизація, ключова функція цифрових систем, оптимізувала рутинні завдання, такі як введення даних, узгодження та створення звітів. Це не тільки зменшує ймовірність людських помилок, але й дає фінансовим фахівцям можливість зосередитися на більш стратегічних та доданих заходах у рамках своїх посад.

2. Використання цифрових технологій, зокрема в контексті грошових коштів в касі та на поточних рахунках, значно підвищило прозорість і моніторинг фінансових операцій у режимі реального часу. Технологія блокчейн, наприклад, запровадила децентралізовані та захищені від несанкціонованого втручання системи реєстру, що забезпечує цілісність і безпеку фінансових даних. Ця еволюція не тільки зменшила ризик шахрайства, але й сприяла підвищенню рівня довіри до фінансових процесів, якого раніше було важко досягти.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Чорноморська іграшка». З проведеного аналізу фінансово-економічної діяльності підприємства видно, що в цілому ТОВ «Чорноморська іграшка» склалася доволі стабільна фінансова ситуація, хоча

впродовж досліджуваного періоду має місце зниження деяких фінансових показників діяльності підприємства.

Підприємство вже мало налагоджену автоматизовану систему, але використання застарілих технологій хоч і є зручним та звичним для використання, але не дасть бажаного результату підвищення фінансових результатів. При імплементації сучасної EDM системи можна очікувати наступного впливу на фінансовий стан підприємства:

- швидший й точніший процес обробки документів, виставлення рахунків скорочує цикл перетворення готівки, покращуючи грошовий потік і загальну фінансову ліквідність.

- покращена співпраця забезпечує точні та своєчасні фінансові дані, зменшуючи помилки та розбіжності, які можуть вплинути на фінансову звітність.

- обґрунтоване прийняття рішень на основі інформації, що базується на цетралізовано об'єданих даних, допомагає ефективно розподіляти ресурси, оптимізувати витрати і визначати можливості для отримання прибутку.

- підвищення операційної ефективності призводить до економії коштів, дозволяючи підприємству більш стратегічно розподіляти ресурси та покращувати загальну прибутковість.

- покращене прогнозування покращує розподіл ресурсів, зменшує бюджетні відхилення та забезпечує краще фінансове планування, що позитивно впливає на фінансову стабільність підприємства.

Ефективність контролю за обігом грошових коштів на підприємстві значно залежить від рівня його інформаційної бази. Отже, ключовим джерелом нормативної інформації для ведення обліку та перевірки фінансових операцій даного підприємства є затверджений наказом Міністерства фінансів План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція щодо його застосування, а також Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги

до фінансової звітності», Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» та інші відповідні документи.

Великою перевагою сучасних EDM систем є те, що з їх допомогою підприємство має змогу угруповати усі нормативно-правові акти в одну єдину автоматичну систему, яка синхронізується між усіма співробітниками підприємства і кожен буде мати доступ до найактуальніших даних.

Забезпечення відповідності законодавства у справах обліку грошових операцій визнається ключовим елементом контролю за фінансовими процесами з грошовими коштами в касі та на поточному рахунку. Ефективне використання і розуміння нормативних актів, інструкцій, положень та розпоряджень дозволяє повністю регулювати та моніторити облік грошових потоків на підприємствах, установах і організаціях різних форм власності. Проте, часті зміни законодавчої бази та її нестабільність ускладнюють цей процес як для бухгалтерів, так і для аудиторів.

Для подолання цих труднощів важливо впроваджувати ефективні процедури внутрішнього економічного контролю. Навіть більше, використання EDM-систем в обліку грошових операцій може виявити значний вплив на цей процес. Механізм внутрішнього контролю не лише перевіряє грошові транзакції, але також сприяє попередженню непотрібних витрат фінансових ресурсів. З економічної точки зору, це також гарантує виконання виробничих планів. З точки зору обліку, система внутрішнього контролю сприяє раціональному використанню грошових коштів, а з управлінської точки зору, вона сприяє впровадженню нових методів та прогресивних технологій для ефективного збереження грошових ресурсів.

Оскільки фінансові системи продовжують розвиватися, використання EDM стає не лише стратегічним вибором, але й необхідним, щоб залишатися конкурентоспроможними та стійкими у все більш цифровому та складному фінансовому середовищі. Зрештою, впровадження EDM є ключовим кроком до

досягнення більш прозорі, ефективної та безпечної системи управління фінансами.

Підсумовуючи, діджитал революція в процесах організації обліку надає підприємствам чудову можливість посилити контроль, підвищити ефективність і отримати цінну інформацію для зростання. Застосовуючи нові діджитал-технології та одночасно вирішуючи пов'язані з ними проблеми, підприємства можуть увійти в цю трансформаційну епоху та повністю розкрити потенціал цифрового майбутнього для своїх підприємств та організації контролю фінансових операцій та грошових коштів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Zinchenko, Olena & Pryemnytska, Viktoria. (2019). ECONOMIC SUBSTANCE AND CLASSIFICATION OF CASH. Market Infrastructure. 10.32843/infrastruct38-61.
2. Матвеев В. В., Гайдаржийська О. М., Задорожна А. В. Дослідження теоретичних аспектів організації та здійснення безготівкових розрахунків //Економіка і суспільство. – 2018. – №. 15. – С. 863-866.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013
4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://buhgalter911.com.ua>
5. Некрасенко, Л.А. Напрями удосконалення управління грошовими потоками суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / Л.А. Некрасенко, І.М, 123 Гнилосир // Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nppdaa/econ/2011_2_3/118.pdf. –
6. Головка, В. І. Економічний аналіз грошових потоків у підвищенні ефективності використання фінансових ресурсів [Електронний ресурс] / В. І. Головка, Г.В. Мисака // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України. – 2010. – №1(53). – С. 55-71. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vapsv/2010_1/St_10.pdf.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] -Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
8. Губачова О.М., Гриліцька А.В. Деякі аспекти управління рухом грошових коштів та їх вплив на фінансовий стан // Економіка і регіон. – 2005. – № 2 (5). – С. 109-114.

9. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік. 2-е вид. перероб. і доп. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.
10. Гугова, А.В. Управление денежными потоками: теоретические аспекты
11. // Финансовый менеджмент. – 2004. – №4. – С.43-47.
12. Дебет-Кредит: бухгалтерський журнал. – URL: <http://www.vobu.com.ua>
13. Загальні вимоги до фінансової звітності: національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затверджений наказом Міністерства фінансів Ук-раїни від 07 лютого 2013 року № 73 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
14. Парасій-Вергуненко, І.М. Облік та аналіз грошових потоків [Текст] /І.М. Парасій-Вергуненко // Розвиток науки про бухгалтерський облік. Збірник тез та текстів виступів на науковій міжнародній конференції. Частина III. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 196 с.
15. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс]: - Режим доступу:
16. <https://nmo.lib.kherson.ua/nakaz-ministerstva-finansiv-ukraini-polozhennya-pro-inventarizatsiyu-aktiviv-ta-zobovyazan-vid-02092014--879.htm>
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://buhgalter911.com.ua>
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
18. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон Украї-ни від 16.07.1999 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
19. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах Украї-ни : [підручник] / Н. М. Ткаченко – Київ : А.С.К., 2006. – 784 с.
20. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах Украї-ни: Підруч. Для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.-бте вид., допов. й переробл. – К.: А.С.К., 2008 – 784с.

21. Туржанський, В. А. Грошові кошти та грошові потоки як об'єкт бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / В. А. Туржанський // Сталій розвиток економіки. – 2010. – № 1. – С. 113-118. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/113.pdf.
22. Фінансова звітність ТОВ «Чорноморська іграшка» за 2019 рік. – URL: <http://www.igrachka.odessa.ua/files/2019.pdf>
23. Фінансова звітність ТОВ «Чорноморська іграшка» за 2019 рік. – URL: <http://www.igrachka.odessa.ua/files/2019.pdf>
24. Біндасова Ю.О. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/2856/2839>.
25. Бланк, И. А. Управление денежными потоками [Текст] / И. А. Бланк. - К.: Ника- Центр, Эльга, 2002. - 736 с.
26. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. - Житомир: ПП «Рута». – 2002. – 591 с.
27. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навчально практичний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с. URL: <http://ebooktime.net> (дата звернення: 10.03.2022).
28. Бухоблік: Облікова політика підприємства. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006669-oblikova-politikapidpriyemstva-1>.
29. Вареник, В.М. Властивості грошових потоків [Електронний ресурс] / В.М. Вареник // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – №1(4). – С.77-80. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/bmnef/2011_1_4/12.pdf.
30. Вейкрута, Л. Аналіз рівномірності, синхронності, та збалансованості грошових потоків підприємства [Електронний ресурс] / Л. Вейкрута // Вісник Львівського університету. – 2008. – Вип. 40. – С. 65-69. Режим

доступу:

http://www.nbuuv.gov.ua/portal/natural/vlnu/Ekon/2008_40/15_L_Veykruta.pdf

31. Несходовський І.С. Електронні гроші. Бухгалтерський облік і аудит. 2009. № 4. С. 49-53.
39. Нижник Т. Платежные карточки: на страже интересов предприятия. Все о бухгалтерском учете. 2014. №42-43. С. 17–19.
40. Облік касових операцій та шляхи поліпшення їх організації на підприємстві. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2018/14.pdf
32. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник. — К.: А.С.К., 2012. — 784 с.
33. Особливості та проблемні аспекти аудиту безготівкових розрахунків. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2020/16.pdf
42. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник / За ред. В.С.Леня. К. : Центр навчальної літератури. 2008. 696 с.
34. Поддєрьогін, А.М. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] / А.М. Поддєрьогін // Режим доступу: <http://in1.com.ua/book/13010/10408/>
35. Голов С.Ф. Фінансовий облік : підруч. / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, І. Ю. Кравченко, Г. А. Ямборко – К. : Лібра, 2005. – 976 с.
36. Статистична та фінансова звітність СФГ «Золота нива» Ківерцівського району Волинської області за 2018-2020 рр.
37. Короп, О. Звіт про рух грошових коштів [Текст] / О. Короп // Школа бухгалтера. – 2007. – №4.– С. 23-30.
38. Сук Л., Сук П. Організація обліку розрахункових операцій. Бухгалтерія в сільському господарстві : Всеукраїнський щомісячний науково - практичний журнал. 2009. № 23. С. 29–44.
39. Проданчук М.А. До методики складання Звіту про рух грошових коштів. Економіка АПК. 2012. №2. С. 64-69
40. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку / В. Ф.

- Максімова. – К. : АВРІО, 2005. – 264 с. . - Режим доступу:
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2478>
- 41.Меліхова Т. О Удосконалення методичних підходів до контролю касових операцій для підвищення діяльності підприємства. / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106. - Режим доступу:
<http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6993&i=2>
- 42.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 5-ге вид. доповнене и перероблене. К.: Алерта. 2011. 976 с.
- 43.Томчук В.В. Удосконалення форм первинних документів з обліку грошових коштів. Агроінком. 2013. № 7-9. С. 84-89.
- 44.Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підруч. / Н. М. Ткаченко. – 3-тє вид., доповн. і переробл. – К. : Алерта, 2008. – 925 с.
- 45.Величко О. Г., Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. — Д.: ТОВ «Баланс-Клуб», 2010. — 768 с.
- 46.Партин, Г.О. Управлінський облік. [Текст]: навч. посіб. / Г.О.Партин, Г.Загородній. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 303 с. - ISBN 966-346-286-8.
- 47.Поддєрьогін, А.М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства [Текст] / А.М. Поддєрьогін , Я.І. Невмержицький // Фінанси України.– 2007.– №11.– С.119-128.
- 48.Литвин Б. М., Стельмах М. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: «ХайТек Прес», 2008. — 336 с.. - Режим доступу:
http://library.wunu.edu.ua/files/EVD/book_FIN_ANALIZ.pdf
49. Масленніков Є. І. Методи управління ліквідністю торговельного підприємства [Електронний ресурс] / Є. І. Масленніков // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. - 2017. - Т. 16, вип. 3. - С. 71-84. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rectpu_2017_16_3_8

50. Орлова В. К., Орлів М. С., Хома С. В. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2010. 510 с.
51. Кобилецький В. Р. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості. Онлайн-журнал «Financial Analysis online» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/294-oborotnistkreditorskoji-zaborgovanosti>
52. Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
53. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Куц В. І. Трансформація форм бухгалтерського обліку в умовах розвитку digital-технологій // Економічний простір. – 2021. – №. 168. – С. 132-137.
54. Король С. Я., Клочко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2020. – №. 1. – С. 170-176.
55. Gulin D., Hladika M., Valenta I. Digitalization and the Challenges for the Accounting Profession // ENTRENOVA-ENTerprise REsearch InNOVAtion. – 2019. – Т. 5. – №. 1. – С. 428-437.
56. Agostino D., Saliterer I., Steccolini I. Digitalization, accounting and accountability: A literature review and reflections on future research in public services // Financial Accountability & Management. – 2022. – Т. 38. – №. 2. – С. 152-176.